

# DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXX

Kaina 35 c.

KETVIRTADIENIS - THURSDAY, BIRŽELIS - JUNE 8, 1989

Nr. 111

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

LKB Kronika, Nr. 80

(Tęsinys)

## Kun. Sigito Tamkevičiaus žodis, tartas jį sutinkant Kybartuose lapkr. 6 d.

„Visi gerai žinom, koks sunkus Didžiojo Penktadienio kryžius buvo mūsų Tėvyneje. Daugelis mūsų pokario metais patys buvome liudininkais, kai tauta nešė kryžių. Mūsų atmintyje nekaltų žmonių žudynės, kelias į Sibirą, iš kur daugelis jau negrįžo. Būdamas Sibire, mačiau katalikiškus kryžius, nuo laiko jau pajudusius, o kai kuriuos ir visai išgruvusius. Ten liko mūsų tėvai, broliai, seserys. Daug metų tauta nešė kryžių: stalinistinė prievarta, besistengianti visiems įkvepti kuo daugiau baimės, visuotinis melas, moralinis žlugimas, alkoholizmas, narkomanija. Dar taip neseniai mums visiems atrodė, kad šitą kryžių tauta neš ir galo nebus.

Didžiojo Penktadienio kryžius buvo ir Bažnyčioje. Pokario metais šimtai kunigų išvažiavo į kalėjimus ir lagerius. Buvome liudininkais, kai uždarinę bažnyčias. Matėme, kai Kaune nuo Iglulos bažnyčios buvo pjaustomi kryžiai, kai nuo Vilniaus

Eina nuo 1972 metų, Perskaitę duok kitam! Jei gali, padaugink!

katedros buvo nuverstos statulos, kai bažnyčios buvo pavertimos sandėliais, muziejais. Vienintelė Lietuvoje palikta Kauno Kunigų seminarija suvaržyta, merdinti. Joje mokėsi vos 25 klierikai, kasmet priimdavo tik po 5 jaunuolius; daugybė parapijų liko be kunigų. Vyskupas negalėjo į Seminariją priimti ką norėjo, negalėjo netgi klebono į parapiją paskirti savo nuožiūra, nesuderinęs su valdžia.

Iš mūsų buvo atimta spauda, atimtos visos spaustuvės. Bažnyčia nešė kryžių. Argi taip seniai ir šioje bažnyčioje liejosi ašaros, vienas po kito buvo areštuoti kunigai, ir tik už tai, kad pasakė tiesos žodį. Kai kam jis atrodė kaip vėzdas, iškeltas prieš tarybinę valdžią, nors niekas nė nesiruošė prieš ją kovoti — paprasčiausiai gynė save, gyne Bažnyčią, tai reakcija kiekvieno gyvo organizmo. Už tai, kad katalikai norėjo ginti savo tikėjimą ir jį gynė, kai kam visa tai atrodė valstybinis nusikaltimas. (Bus daugiau)

## Konferencijos dalyviai meldžiasi už Lietuvą

Kauno choro pasisekimas

Paryžius, 1989 birželio 5. (LIC) — Vakar vakare, kaip praneša G. Damuštė, daugiakūntantinė minia susirinko Notre Dame katedroj išklaudyti kardinolo Lustiger atnašaujamą šv. Mišių už Lietuvą, koncelebruojant Prancūzijos lietuvių katalikų misijos vedėjui kun. J. Petrošui ir giedant Kauno valstybiniam chorui.

Prancūzijos LB-nei ir Prancūzijos lietuvių kat. misijai bei PLB-nei kviečiant, į Mišias atėjo ir Paryžiaus konferencijos delegacijų bei nevaldinių organizacijų atstovų, jų tarpe Didžiosios Britanijos ambasadorius Sir Anthony Williams su žmona.

Pamokslo metu kardinolas maloniai prisiminė savo viešnagę Lietuvoje šį pavasarį, užsimindamas, kad Kauno bazilikoje sutiko choristus ir juos pasikvietė giedoti jo katedroj. Jis išreiškė gilią užuojautą tiems choristams, nukentėjusiems nuo netikėtai įvykusios nelaimės jiems atvykus į Paryžių.

Vienas choristų autobusas (iš Lietuvos atvažiuo trys autobusai žmonių) per klaidą bandė važiuoti per žemą tunelį, kuris nunešė dalį stogo. Smūgyje buvo sužeista apie 20 choristų, kuriuos išdalino ir paguldė keliose Paryžiaus ligoninėse.

Ligi vakar dienos, tik du liko ligoninėje.

### Ir laisvės Lietuvai

Kardinolas pranešė, kad Dievas išklaušė jo maldos, nes jam taip greitai teko vėl su kauniečiais pasimatyti — tik šį kartą Paryžiuje. Ta pačia proga, kardinolas pasveikino į Mišias atėjusius Paryžiaus konferencijos delegatus, linkėdamas jiems darbingos sesijos. Baigdamas savo pastabas, kardinolas palinkėjo lietuvių tautai daug laimės ir Dievo malonės — ir Lietuvai laisvės.

Kauno choro atliktos giesmės, vadovaujant muz. Bingeliui, po šv. Mišių sulaukė ovacijų. Mišioms užsibaigus, katedros vadovybė įteikė kiekvienam choristui gėlių, kurias jie simboliskai padėjo šv. Margelės Marijos statulos papėdėje.

Po Mišių, Prancūzijos lietuvių, paremiant PLB-nei, surengė choristams priėmimą su vaisėm, į kurį atsilankė ir kardinolas. Choristai pirmadienį autobusu išvyko atgal į Lietuvą, atlikę eilę koncertų keliose Paryžiaus ir apylinkės koncertų salėse.

### Gorbačiovo patarimas kinams

Maskva. Pirmą kartą Sovietų prez. M. Gorbačiovas kalbėjo kinų neramumų klausimu, sakdamas, kad Kinijos problema bus galima išspręsti tik dialogo būdu tarp studentų ir kinų komunistų vyriausybės, praneša Michael Dobbs, „Washington Post“ korespondentas.

Gorbačiovo pastabos buvo pareiktos tada, kai tebesėdėdžiąją delegatą reikė protestus, kodėl Kremlius tyli, kai Kinijoje vyksta masinės žudy-



Kongr. Thomas Foley, kairėje, priima Atstovų rūmų speakerio ženklą — plaktuką iš mažumos vado Robert Michel, kuris jį pristatė, kai jis buvo išrinktas. R. Michel gavo plaktuką iš pasitraukusio Jim Wright, o paskui jį įteikė naujam speakeriui.

## Vengrijoje Politbiuro nariai atsisako komunizmo

Budapeštas. — Vengrijos komunistų partijos progresyviųjų vadų, kaip praneša prancūzų žinių agentūra, pavadimo komunistų sistemą atgyvenusia visoje Rytų Europoje ir Sovietų Sąjungoje, pasakydamas, kad ji negali būti net reformuota.

Valstybės reikalų ministeris Imre Pozsgay, kuris yra ir Politbiuro narys, pasakė pasikalbėjime su Laisvosios Europos radijo žurnalistu, jog „Komunistų sistema turi būti nušluota, nes ji negali būti reformuota tokiu, kokia yra dabar praktikoje Sovietų Sąjungoje ir Rytų Europoje“. Pasikalbėjimas su amerikiečių išlaikoma stotimi, kuri transliuoja programą į Rytų Europą, buvo perduotas ir Vengrijos televizijoje.

### Sistemos pakeitimas

Ministeris sakė, jog „reikia naujos partijos, kuri būtų pagrįsta Europos socialistų ir socialdemokratų idėjomis“. Ir kaip pavyzdį jis siūlė prancūzų ir italų socialistų partijas ir socialdemokratų partijas Švedijoje, Vakarų Vokietijoje ir Austrijoje. Pozsgay pripažino, jog Vengrijos partija gali pasukti tuo keliu, tačiau, jei tai neįvyktų, tai progresyvieji partijos nariai tai padarytų. Jis pabrėžė: „Mūsų tikslas yra pakeisti visą sistemą ir jos ideologiją“.

Vasario mėnesį Vengrijos Socialistų Darbininkų partija, kaip ten yra vadinama Komunistų partija, nubalsavo įvesti daugelio partijų sistemą. Parlamentariniai rinkimai turi įvykti kitais metais. Vengrų reformistai atvirai kalba apie komunizmo pakeitimą, kad būtų įvesta Europos stiliaus socialdemokratų partija. Jie, susirinkę į Szeged miestelį, įsteigė

nes. Sovietų Kongresas išleido labai švelnų pareiškimą Kinijos klausimu ir tuo buvo nepatenkinti Baltijos valstybių delegatų, nes nebuvo pasmerktas kinų kariuomenės naudojimas žudant beginklius studentus. Ypač prieš tokį Kremliaus pareiškimą pasisakė estas Tiit Maade, paminėdamas, kad Kinijoje panašu į Tblisi įvykius, kai kareiviai žudė žmones.

## TRUMPAI IŠ VISUR

— Amerikos vyriausybė įsakė visiems amerikiečiams, kaip galima greičiau, išvykti iš Kinijos. Niekas nežino, kas šiuo metu valdo Kiniją. Vieni kariuomenės daliniai kovoja prieš kitus. Amerikos žvalgybos žiniomis, žuvusių jau yra 7,000.

— Britanijos vyriausybė įsakė tuoj pat išvykti savo piliečiams iš Kinijos.

— Varšuvoje Lenkijos Solidarumas, laimėjęs rinkimus, atmetė komunistų vyriausybės pasiūlymą sudaryti koalicinę vyriausybę.

— Valstybės departamentas pranešė, kad šią savaitę vėl prasidės pokalbiai su Palestinos Išlaisvinimo organizacijos atstovais.

— Gynybos departamentas painformavo Kongresą, jog patvirtino torpedų ir priešlėktuvinį raketų, viso 68 mil. dol. sumoje, pardavimą Pakistanui. Šią savaitę Washingtone lankosi Pakistano ministrė pirminkė Benazir Bhutto, kuri susitiko su prez. Bushu ir Valstybės sekretoriumi James Baker III. Pakistanas palaiko afganų laisvės kovotojus, kurie kovoja prieš marksistinę Afganistano vyriausybę.

— Prez. Busho įsakymas sustabdyti ginklų pardavimą Kinijai liečia 600 mil. dol. pardavimą.

— Bejingėje kinai savo kariuomenę pradėjo vadinti „banditų armija“. Pasipriešinimas plečiasi jau daugelyje miestų ir apima plačias gyventojų mases. Panašaus pasipriešinimo ten nėra buvę nuo 1949 m. revoliucijos, kai buvo įvestas komunizmas. Bijomasi, kad gali prasidėti civilinis karas.

— Lenkijos komunistų partija paskelbė pralaimėjusi istorinius rinkimus ir pasisiūlė Solidarumui į koaliciją. Rinkimų duomenys bus paskelbti vėliau.

— Uzbekistane, kaip praneša Maskvos spauda, praėjusį savaitgalį įvykusiose neramumose buvo užmušti 67 žmonės.

## Naujasis Atstovų rūmų vadas

Washingtonas. Washingtono valstijos kongresmenas Thomas Foley buvo išrinktas 49-ju Atstovų rūmų speakeriu. Perimdamas pareigas, jis pasisakė darysias viską, kad visi Kongreso nariai būtų vienodai vertinami. Tai dabar aukščiausio rango demokratams visame krašte. Foley buvo išrinktas pagal abiejų partijų balsų pasiskirstymą. Kalbedamasis su žurnalistais, pasisakė norįs atstatyti Atstovų rūmose bendradarbiavimą tarp demokratų ir respublikonų. Jis manęs, kad šiuo metu Kongreso etikos klausimas yra geriausiai išlaikytas negu bet kada istorijoje. Nors buvusio Atstovų rūmų speakerio etikos byla nebaigta, bet visa padėtis yra geresnėje būklėje negu prieš tai. Foley laikomas sugyvenimo šalininku. Kai jam buvo po prielaidas įteiktas valdžios ženklas — plaktukas, naujasis speakeris kalbėjo: „Mes privalome pakelti Kongresą dviasia. Aš suprantu Atstovų rūmų speakerio atsakomybę, kaip kad ir kiti speakeriai suprato ir buvo atsakingi Kongresui ir dirbsiu, kad nebūtume pasidalinę valstybės reikaluose“.



Okupuotoje Lietuvoje pasirodė leidinys „Blaivioji Lietuva“, kurį išleido Motiejus Valančiaus blaivystės sąjūdis. Šią didžiojo Lietuvos blaivintojo vysk. Motiejaus Valančiaus skulptūra sukūrė šiaurietis dailininkas Donatas Lukoševičius.

## Rusų melas, kad pabaltiečiai tenori suverenumo Sovietų sudėtyje

Paryžius. 1989 birželio 1. — (Tęsiame LIC vedėjos Gintės Damuštės reportažą iš Paryžiaus.)

Paryžiaus žmogaus teisių konferencija persikėlė į pastovias patalpas Tarptautiniam konferencijos centre. Čia, kaip ir prie Sorbonos, įėjimą griežtai saugoja milicija. Teisė įeiti yra suteikiama vien delegatams, jų kviestiems svečiams bei spaudai.

Čia susirinkusios nevaldinės organizacijos neturi galimybių viešai reikšti plenumo posėdžiuose, bet kelia savo rūpesčius užkulisuose, spaudos konferencijose, ar kituose nepriklausomose renginiuose, kaip šiandien Assemblee Nationale pastate suruoštame Tarptautiniam Helsinkio federacijos seminare. Jame buvo pranešta, kad Prancūzija steigia Helsinkio grupę, o kitų grupių atstovai — jų tarpe Bulgarijos, Čekoslovakijos, Lenkijos, Rumunijos ir Turkijos — padarė pranešimus apie savo kraštuose esamą žmogaus teisių padėtį. TSRS vardu kalbėjo specialiai iš Maskvos atvykęs — Press Club Glasnost atstovas Lev Timofeyev.

### Klausimas Helsinkio Federacijai

Seminaro skleidžiamoj dokumentacijoj buvo nušviesti paskiri žmogaus teisių pažeidimų pavyzdžiai, įskaitant Lietuvos Laisvės Lygos gegužės 7 d. partizanams pagerbti minėjimą Varniuose, kuriame, pasak Helsinkio federacijos, buvo bandoma minėjimui kliudyti bei rengėjams grasinti administracinėmis bylomis.

Po pranešimų, Helsinkio federacijos generalinis sekretorius Nagleris buvo paklaustas, kodėl Lietuvos bei kitų respublikų Helsinkio grupės nėra įregistruotos į federaciją kaip pilnateisės narės? Jis su apgalvotumu paaiškino, kad pagal federacijos statutą, tik viena grupė galinti atstovauti visam „kraštui“. Jis pripažino, kad Baltijos tautų atvejis yra išskirtinas, tačiau dar neišspręstas. Nagleriu buvo priminta, kad PEN klubas, veikiantis tuo pačiu principu, neseniai įsteigė Lietuvos skyrių. G. Damuštė jam dar įteikė vėliausius į anglų kalbą išverstus Lietuvos Helsinkio grupės dokumentus.

### LIC paruošta medžiaga

Šia proga LIC paruošė bei išvertė visą eilę reikšmingų dokumentų, kurie įvairiuose forumuose yra skleidžiami bei delegatams asmeniškai į rankas įteikiami. Jų tarpe yra Talino Baltų asamblėjos dokumentai; New York Times dienraščio straipsnis apie Lietuvos valstybinio suverenumo deklaraciją bei deklaracijos tekstas; žurnalisto William Safire straipsnis „Išlaisvinkit Baltijos kraštus“; Lietuvos Helsinkio grupės dokumentai Nr. 65 ir 71; Lietuvos Politinių kalinių gelbėjimo komiteto gegužės 5 d. pareiškimas dėl kalinių išlaisvinimo; LIC paruošta Lietuvos einamųjų įvykių kronika, apimanti 1987 rugpjūčio 23 — 1989 gegužės 18 d. laikotarpį; du interviu su kardinolu Vincentu Sladkevičium apie tikinčiųjų būklę

Lietuvoj; Sovietijos žydų Rygos suvažiavimo pareiškimas, solidarizuojantis su liaudies frontu programomis ir suverenumo siekais; konspektas apie vizų užblokavimus ir pan.

PLB yra paruošusi 14 psl. memorandumą su lydraščių kiekvienai delegacijai, o Vlikas memorandumų bei Lietuvos laisvės klausimą liečiančių dokumentų rinkinį.

### Sovietų spaudos konferencija

Dalis šios literatūros, kartu su prancūzišku vertimu Nacionalinės tautų tarybos dokumento (iš sausio mėn. įvykusio pasitarimo Vilniuje), buvo išdėstyta ant spaudos stalo per sovietų delegacijos spaudos konferenciją. Ją dalyvavo maždaug 125 delegatai, korespondentai, žmogaus teisių veikėjai.

Ambasadorius Kashlevas draugiškai, atviroj nuotaikoj pravedė spaudos konferenciją. Prezidiume sėdėjo aštuoni delegacijos nariai, jų tarpe OVRO direktorius, vienas prokuroras, Jungtinių Tautų žmogaus teisių komisijos atstovas. Keliskart buvo minimas Pabaltijo klausimas.

Pavyzdžiui, kai buvo paklaustas, ar glasnost atidarys duris į nepriklausomybę Pabaltijo tautoms, Kashlevas teigė, kad Pabaltijys tenori suverenumo TSRS sudėtyje. Jis pridūrė, kad pabaltiečiai aktyviai reikiąsi Liaudies deputatų kongrese; išgyrė jų inteligentiškumą, iškalbumą ir apskrumą. Paminėjo, kad vienos dienos programai Kongrese pirmininkavo Algirdas Brazauskas, tačiau vėl pabrėžė, kad Pabaltijys prašo tik daugiau ekonominio savarankiškumo. „Tie, kurie tikėjosi bombos iš pabaltiečių Liaudies deputatų kongrese, tikriausia nusivylė“, tvirtino Kashlevas. „Nebuvo jokių ekstremistinių išsišokimų“.

### Rusai „gieda“ tą pačią melodiją

Tęsdamas atsakymą, kitas prezidiumo narys sakė, kad Pabaltijo tautos turi pagrįstą reikalavimų, kuriuos iššaukė tam tikri sistemos trūkumai. Atseit Maskva nežinanti, kur nubrėžti liniją tarp respublikinių bei visasąjunginių teisių. Jis priminė, kad Sovietų Sąjungoj yra 120 su viršum tautybių ir, kad tautybių klausimas esantis labai rimtas.

Vėliau iškilo prašymas iš publikos prezidiumui nusakyti skurdumą, Pabaltijo atveju, tarp suverenumo ir nepriklausomybės. Prezidiume esantis advokatas apibūdino suverenumą kaip valstybinę teisę į tautos apsisprendimą. Jis dėstė, kad Baltijos respublikos pirmoj vietoj siekia ekonominio savarankiškumo: tai žingsnis į jų suverenumo igyvendinimą.

Apie vizų užblokavimą aštuoniems JAV lietuviams per Vasario 16-tą, Kashlevas aiškino, kad priežastis tam buvo labai paprasta: juos pakvietęs Sąjūdis dar nebuvo įregistruotas, tad neturėjo teisės kvietimo išduoti. Po spaudos konferencijos, kiekvienam sovietų prezidiumo nariui buvo į rankas įteiktas Talino Baltijos asamblėjos dokumentų kompleksas.

# MOSŲ KOLONIJOSE

## Hot Springs, Ark.

### PAGERBĖME MOTINAS

Gegužės 14 d. „Leiskit jėvyne“ radijo laida buvo dedikuota motinų pagerbimui. Žodinis tekstas buvo perpintas dainomis, kuriose minima motina: „Tau įteikiu aš gelytę“ – dvytnukų Salčių duetas, „Tykiai, tykiai“ – solistė Slava Žiemelytė, „Siuntė mane motinėle“ – sol. Rimas Paulionis, „Motinos širdis“ – sol. N. Talat-Kelpšaitė ir kt.

Motinos dienos minėjimą salėje suruošė Moterų seklyčia, vadovaujama Liucijos Gudelienės. Tą rytą šv. Mišios, kurias laikė kun. Jonas Burkus, buvo aukojamos už visų gyvas bei mirusias motinas. Po pamaldų visi rinkosi į Šv. Mykolo mokyklos salę. Kiekvienai motinai buvo prisegama gelytė ir visi sėdosi prie baltai užtiestų stalų, papuoštų gėlėmis. Programos vadovė dr. Viktorija Kiburienė pakvietė mūsų kapelioną kun. J. Burkų sukalbėti invokacija. Programą atliko vietos moterų dainos vienetas, kuris gerai susidainavo, visada prisideda prie visų Hot Springs lietuvių renginių, gieda lietuviškų pamaldų metu, šermentyse bei laidotuose. Programa buvo pajavairinta solo dainomis, kurias atliko sopranas Dana E. Vilimienė, ir deklamacijomis. Deklamavo Lilė Kazienė J. Aisčio „Dainai kartojta mano lūpos“. Kadangi ta diena sutapo su Romo Kalantos susidėginimo sukaktimi, šis tautos didvyris buvo pagerbtas Birutės Kemežaitės interlaidėmis, kuri išpūdingai interpretavo LB vicepirm. Regina Sabaliūnienė. Eilės iš Lietuvos, skirtas motinai, jautriai deklamavo Kastutė Rožėnienė. Po sklandžios, neištestos programos visi bendrai papiepatavo ir po kavos bei moterų iškeptų skanėstų stebėjome vaizdajuostę „Kelionė į Kryžių kalną“, kurią laikraščio „Dirvos“ dovanų paskistyme laimėjo S. Šmaizienė. Šiame Motinos dienos renginyje dalyvavo gražus būrys Hot Springo lietuvių, bet buvo ir svečių net iš užjūrio: Ona Dzvonkutė iš Anglijos (Elenos Mazūraitienės viešnia), Olimpija Barauskienė iš Panevėžio, viešinti pas motiną Eleną Pajuodienę po 45 metų nesimatymo. Svečių tarpe matėsi Henrikas Dūda iš San Diego, anksčiau gyvenęs Hot Springs vietovėje. Loreta ir Vytautas Tamošaičiai turėjo svečių – dukros šeima iš Little Rock Arkansas sostinės.

Visi susirinkusieji, maloniai pabendrauvę, skirstėsi namo smagiai praleidę popietę.

### GEGUŽINĖS

Pavasaris gegužinių metų, visi mėgsta atvirame ore, gražios gamtos prieglobsty susitikti draugus, pažįstamus, pasišnekučiuoti, net ir bendrą dainą užtraukti. Gegužės 24 d. Lietuvių Bendruomenės Hot Springs apylinkės valdyba ruošė gegužinę Family parke, į kurią sugužėjo gausus būrys tautiečių. Valgė, gėrė ir uliavojo, tik aš ten nebuvau ir nemačiau, nes Chicago pramogos iš namų išviliojo.

Na, o birželio 7 dieną visi kviečiami į radijo „Leiskit jėvyne“

Žmogus nėra absoliutus viešpats savo gyvenimo. Žmogus yra tik jo užvaizdas; jis iš Dievo rankų gautosios paskolos turės duoti apyskaitą.

Faulhaber

Tėvyne“ gegužinė. Toje pačioje vietoje – Family parke nuo 12 val. skambės lietuviškos dainos, pramoginė muzika, net ir Chicagoje gastroliavusio iš okupuotos Lietuvos „Armonikos“ ansamblio ištraukėles išgirsite. Veiks dovanų paskirstymas, tad pageidaujame laimikių, gautas pelnas iš parduotų bilietėlių prisidės prie radijo išlaikymo ir lietuviškas žodis bei daina oro bangomis nenutils skambėjęs ir lankys jūsų pastoges kiekvieną sekmdienio rytą.

Birželio 13 d. per šv. Antaną Šv. Mykolo lietuvių katalikų misija ruošia išvyką į gamtą. Kun. J. Burkus kviečia į gegužinę atvykti, draugus atvežti ir fantų atnešti. Tad iki pasimatymo pavasariškoje gamtoje.

### TRUMPAI

Gegužės 20 dieną mirė Elena Andrusytė, laidojimui išvežta į Washingtoną, kur palaidota jos sesuo ir motina.

Kovo ir balandžio mėnesiais Hot Springs mieste viešėjo Zita Vabolenė iš Australijos, atvykusi į vaikačio krikštynas. Z. Vaboliene yra Moterų Sekcijos (labdaros inkorporuota draugija) Adelaidėje pirmininkė. Su ja buvo pravesas pokalbis radijo „Leiskit jėvyne“ laidoje. Kun. J. Burkų trumpai aplankė gimnaitė Nijolė Lukošienė iš Vilniaus ir paliko vaizdajuostę Lietuvos įvykių, kurią žadame pademonstruoti Tėvo dienoje, birželio 18 šv. Mykolo mokyklos salėje po pamaldų. LB-nes valdyba ir Moterų seklyčia paruošė užkandžių.

### RADIJO VEIKLA

Gegužės mėnesio radijo „Leiskit jėvyne“ laidose paminėta kompozitoriaus Vlodo Jakubėno 85-osios gimimo metinė. Muzikinėje programos dalyje išstaisi perduodant velionio kūrinius. Klausytojai gerdo Romo Kezio, New Yorko radijo vedėjo, pokalbį su vyskupu P. Baltakiu. Paminėta Romo Kalantos susidėginimo sukaktis. Alfonso Petručio, buvusio Amerikos Balso lietuvių skyriaus vedėjo, dėka perduotas jo pokalbis su Stasiu Lozoraičiu, Lietuvos atstovu prie Šv. Sosto Romoje ir Lietuvos charge d'affair Washington. Pokalbio ištraukos buvo, įjungtos į dviejų sekmdienių, prieš šv. Sosto Romoje ir Lietuvos charge d'affair Washington. Pokalbio ištraukos buvo, įjungtos į dviejų sekmdienių, prieš šv. Sosto Romoje ir Lietuvos charge d'affair Washington. Pokalbio ištraukos buvo, įjungtos į dviejų sekmdienių, prieš šv. Sosto Romoje ir Lietuvos charge d'affair Washington.

### DETROITO ŽINIOS

#### MASINIŲ TRĖMIMŲ MINĖJIMAS

1941 ir 1949 metų masinių trėmimų minėjimas Detroito įvykis birželio 11 d., 12 val. Dievo Apaizdos parapijos salėje, 25335 W. Nine Mile Rd., Southfield, Michigan. Pagrindinis kalbėtojas bus Michigano senato daugumos lyderis senatorius John M. Engler. Meninėje programoje išgirsime pianistą M. Šepetį.

Minėjimą rengia Michigano Baltų komitetas, kuriam šiais metais pirmininkauja adv. K. Miškinis.

B. Brizgys



Bridgeporto Lietuvos vyčiai su savo dvasios vadovu. Iš kairės sėdi: kun. R. M. L. Dodaro – dvasios vadovas, K. D. F. Rudmin ir G. E. P. Perutis – pirmininkas; stovi: D. A. G. Martin, M. E. C. Slakis, P. P. R. Žansitis, A. A. Jurgil, R. A. R. Martin, A. B. Rainis ir C. M. D. Beneckis.



Redaguoja Aleksandras Pakalniškis Jr., P.O. Box 545, North Andover, MA 01845

### BRIDGEPORTE VEIKIA LIETUVOS VYČIAI

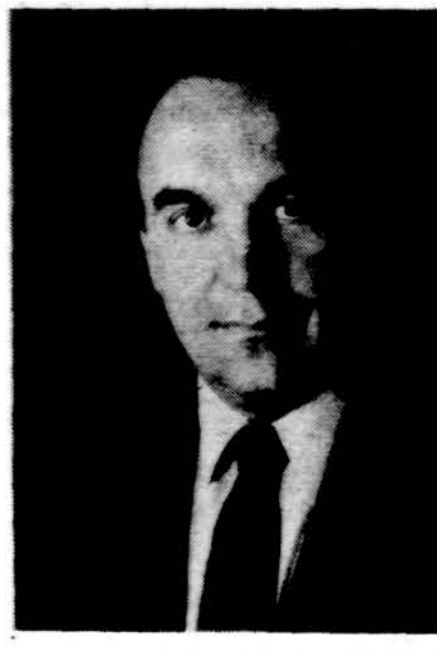
Šv. Jurgio parapijos Bridgeporte (Chicagoje) klebonas kun. Richard Michael Dodaro, pirmininkavo suteikiant Lietuvos Vyčių pirmą laipsnį 16-tos Lietuvos Vyčių kuopos nariams: Ann Amelia Jurgil, Christine Mary Beneckis, Deborah Ann Martin, Glenn Edward Perutis, Agnes Bernadette Rainis, Kenneth Darr Rudmin, Mary Elizabeth Slakis, Peter Paul Zansitis ir Robert Anthony Martin, jr. Apeijos vyko Šv. Jurgio parapijos klebonijoje, dalyvaujant Lietuvos Vyčių Vidurio Amerikos apygardos Ritualų komiteto narėms Theresa Frances Strolia, Ann Marie Kassel ir Georgia Ann Macke.

G.E.P. Perutis, šešioliktos kuopos pirmininkas pasidžiaugė, kad ši, vos prieš vienerius metus atkurta kuopa jau turi net 40 narių. Kuopos išdinininkas D.A.G. Martin paryškino, kad prieš 76 metus įsteigtoji Lietuvos Vyčių organizacija vadovaujasi šūkiu „Dievui ir Tėvynei“.

Kuopos sekretorius A. B. Rainis ragina visus lietuvių kilmės ir katalikų tikėjimo asmenis jungtis Lietuvos Vyčių veiklon. Organizacijon įstojimo prašymo lapai gaunami Šv. Jurgio parapijos klebonijoje, 3230 South Lituanica Ave. Tel. 376-2141.

### 76-SIS LIETUVOS VYČIŲ SEIMAS

Lietuvos Vyčių 76-sis Visuotinis seimas šaukiamas Chica-



Senatorius John M. Engler, Michigano valstijos senato daugumos lyderis.

### Laiškas

#### APIE KARININKUS

„Drauge“ skaičiau straipsnį apie majorą Balį Steikūną ir paminėtus kitus asmenis, kuriuos gerai pažinojau. Nutariau parašyti kai ką daugiau iš savo prisiminimų apie anuos įvykius. 1941 m. birželio 10 d. visa eilė aukštojo laipsnio arba aukštesnes užimamas vietas turėję karininkai buvo išvežti į „kursus“, jų tarpe pulk. Vladas Sidzikauskas, 615 korpusinio artilerijos pulko vadas. Jo vietoje pulko vadovavimą parėmė papulks. Bitter – raudonarmietis.

Po keleto dienų, gal tai buvo birželio 14 d., iš pulko buvusio Varėnos poligone apie 30 karininkų įvairaus laipsnio buvo nuginkluoti ir susodinti į sunkvežimį kelionei į Tarybų Rusiją. Išvežtųjų tarpe buvo ir leit. Petras Čaplikas. Laiko neprisimenu gerai, bet tai buvo apie 1943 m. – vokiečių okupacijos metu spaudoj radau žinutę, kad žuvusių desantininkų tarpe Vilniaus apylinkėje rastas vienas žuvusių desantininkų Petro Čapliko vardu. Petrą Čapliką gerai pažinojau, netikiu, kad jis buvo tą žygį savo noru pasirinkęs, o gal turėjo ir kitokių išskaičavimų.

Birželio 18 d., trečiadienį, po piet iš Varėnos poligono į šadinamą žiemos stovyklą Šnipyskių artilerijos kareivinės atvyko einaš pulko vado pareigas papulks. Bitter su palydovais ir susirinkusiems vyresniesiems pasakė, kad išvežtieji yra „podlyje liudy“ – bliogė žmonės ir jų nereikia gailėti, net jų likusioms šeimoms nereikia rodyti jokios užuojautos, nei paramos. Jūs, kurie čia esate, turite pasitikėjimą. Neprašys gal ir pora savaitių kai su vokiečiais susiimsime „budem dratsia“. Šiuo atveju papulks. Bitter buvo teisus. Po trijų dienų sekmdienį, birželio 22 d. virš Vilniaus jau skraidė vokiečių bombonešiai.

Kokius kursus lankė išvežtieji aukštesniojo laipsnio karininkai, sunku pasakyti. Išvežtųjų lietuvių saraše – Pasaulio Lietuvių archyvas 1981 m. 494

#### Sekm., rugpjūčio 6 d.

10:30 val. r. – Šv. Mišios Švč. M. Marijos parapijos bažnyčioje. Po šv. Mišių – fotografavimasis ir priešpiečiai Holiday Inn. Dalyvių registraciją vykdė Jerry Mack, 2461 W. 45th St., Chicago, IL 60632. Tel. (312)927-1233. Registracija iki birželio 15 d. Registracijos mokesčiai 75 dol. Registruojantis po birželio 15-tos, mokesčiai bus didesnis.

#### Ketv., rugpjūčio 3 d.

11:30 val. r. – Seimo atidarymo šv. Mišios Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje. 12:30 val. p.p. – priešpiečiai. Po priešpiečių – pirmasis posėdis šv. M. Marijos Gimimo parapijos mokyklos salėje. 6:00 val. vak. – „Lietuvių liaudies vakaras“ registruotiems dalyviams. Vadovaus Maria Rudienė.

#### Penkt., rugpjūčio 4 d.

9:00 val. r. – Antras posėdis Countryside Holiday Inn. 11:00 val. r. – šv. Mišios Countryside Holiday Inn. 2:00 val. p.p. – Trečias posėdis Holiday Inn. 8:00 val. vak. – Kultūrinis vakaras – „Lietuviškos vestuvės“, atlieka Lietuvos Vyčių choras, vadovas muz. Faustas Strolia, ir Lietuvos Vyčių tautinių šokių šokėjai, vadovas Frank Zopolis. Taip pat pasirodys solistai Mary Juzėnas ir Al. Brazis.

#### Šešt., rugpjūčio 5 d.

8:30 val. ryto – Šv. Mišios Holiday Inn Countryside. 9:30 val. r. – 4-tas posėdis Holiday Inn. 1:00 val. p.p. – penktas posėdis Holiday Inn. 6:30 val. vak. – Iškilmingas Užbaigimo banketas Martini-que salėje. Vadovauja Maria Rudienė.

# DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL. Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atzīmima, iki kada yra užsimokėjęs.

#### DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Šešt. pried.)	\$40.00	\$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiūčiamos gavus prašymą.

psl. 18892 eil. Nr. Br. Gen. Vincas Žilys išvežtas į Vorkutos konc. stovyklą, Komi resp. Kitų išvežtųjų į „kursus“ vietos nepaminėtos.

Valentinas Ramonis „Drauge“ Nr. 100, 4 psl., rašo, kad išvežtieji buvo nuvežti į Maskvą ir birželio iš 28 į 29 naktį, visi buvo suvaryti į bendrą patalpą, buvo nuteisti 10 metų lagerio ir po to amžina tremtinim.

Iš Pasaulio Lietuvių archyvo yra šios žinios: pulk. Vladas Sidzikauskas grįžo į ok. Lietuvą, mirė 1974.I.26, Br. gen. Vincas Žilys grįžo į Lietuvą 1955 m. mirė Kaune 1973.X.9. Val. Vitkus

**DR. LINAS A. SIDRYA**  
AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA  
2636 W. 71st Street  
Susitarimui: treč., ketv., šešt.  
436-5566

**DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.**  
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS  
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS  
IR ODOŠ CHIRURGIJA  
(Augliai nuimami kabinete)  
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms  
2434 W. 71 Street, Chicago  
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)  
Firm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 738-4477;  
Rez. 246-0067; arba 246-6581  
**DR. E. DECKYS**  
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ  
SPECIALYBĖ – NERVŲ IR  
EMOCINĖS LIGOS  
**CRAWFORD MEDICAL BUILDING**  
6449 So. Pulaski Road  
Valandos pagal susitarimą

**DR. A. B. GLEVECKAS**  
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS  
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS  
3900 W. 95 St.  
Tel. 422-0101  
Valandos pagal susitarimą

**DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS**  
Specialybė vidaus ir kraujo ligos  
Nechirurginis išsiplėtusių venų  
ir hemoroidų gydymas  
5540 S. Pulaski Road. Tel. 595-2802  
Valandos pagal susitarimą  
Penkt., antr., ketv. ir penkt.  
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

**DR. JOVITA KERELIS**  
Dantų Gydytoja  
2659 W. 59th St., Chicago, IL  
Tel. 476-2112  
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL.  
Tel. 598-8101  
Val. pagal susitarimą

**DR. VILIJA R. KERELYTĖ**  
CHIROPRAKTIKA  
– Amber Chiropractic –  
5522 S. Wolf Rd.  
Western Springs, IL  
246-4000  
Valandos pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: Olympic 2-4159  
**DR. P. KISIELIUS**  
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS  
1443 So. 50th Ave., Cicero  
Kasdien 1 iki 8 val. vak.  
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

**DR. PETRAS V. KISIELIUS**  
**DR. EUGENE McENERY**  
**DR. JAMES BURDEN**  
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS  
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA  
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir  
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL  
Tel. 565-2960 (veikia 24 val.)  
Valandos pagal susitarimą

**DR. IRENA KURAS**  
KŪGIŲ IR VAIKŲ LIGOS  
SPECIALISTĖ  
MEDICAL BUILDING  
3200 W. 81st Street  
Kabineto tel. RE 7-1168;  
Rezid. 385-4611

Dr. Tumasonio kabinete parėmė  
**DR. S. LAL**  
SPECIALYBĖ – VIDAUS LIGOS  
2454 W. 71st Street  
434-2123  
Pirm. 2-7, Antr. ir  
ketv. 9-12, Penkt. 2-7

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533  
**DR. FRANCIS MAZEIKA**  
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS  
4255 W. 63rd St.  
Val. pagal susitarimą; pirm. ir ketv. 12-4  
6-9, antr. 12-6; penkt. 10-12, 1-6.

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297  
**VIDAS J. NEMICKAS, M.D.**  
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS  
7722 S. Kedzie Ave.,  
Chicago, Ill. 60652  
Firm., antr., ketv. ir penkt.  
pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.  
Marquette Medical Building  
6132 S. Kedzie  
Chicago, IL 60629  
Tel. 438-7700

**RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.**  
**S. PRASAD TUMMALA, M.D.**  
**SURENDER KUMAR, M.D.**  
Širdies ir Kraujagyslių Ligos  
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527  
**DR. ALGIS PAULIUS**  
ORTOPEDINĖS LIGOS  
CHIRURGIJA  
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.  
Tel. 925-2670  
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120  
Tel. 742-0255  
Valandos pagal susitarimą

**DR. L. D. PETREIKIS**  
DANTŲ GYDYTOJA  
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL  
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.  
Tel. 598-4055  
Valandos pagal susitarimą

**DR. FRANK PLECKAS**  
(Kalba lietuviškai)  
OPTOMETRISTAS  
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir  
„Contact lenses“  
2618 W. 71st St. – Tel. 737-5149  
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio kabinete parėmė  
**T. RAMA, M.D.**  
Specialybė – Chirurgija  
2454 West 71st Street  
Tel. 434-1818 – Rez. 852-0889  
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt.  
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

**DR. ANTANAS G. RAZMA**  
Specialybė – Vidaus ir plaučių ligos  
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.  
Tel.: 436-0100  
11800 Southwest Highway  
Patos Heights, Ill. 60463  
(312) 361-0220 (312) 361-0222

**DR. LEONAS SEIBUTIS**  
INKSTŲ, PUSLĖS IR  
PROSTATO CHIRURGIJA  
2656 W. 63rd Street  
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.  
Šešt. pagal susitarimą  
Kabineto tel. 775-2880, rez. 446-5546

**EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.**  
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas  
Kalbama lietuviškai  
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)  
Valandos pagal susitarimą  
Tel. 585-7755

## JAUDINA PASAULĮ

Demokratija yra paprastas žodis išprususios tautos žodyne. Bet demokratija nėra tikrai suprantama tuose kraštuose, kur ilgesnį laiką viešpatavo diktatūra. Europos valstybės, kurios daugiau laisvę, demokratiją laiko lyg savo gyvenimo kelrodžiu. Jei ten ir pasitaiko diktatorių, kaip prieš antrąjį karą Italijoje ir Vokietijoje, tai daugelis net nustemba. Bet diktatūros kartais pasirodo praradusios žmogiškumą. Taip pasidarė nacistinėje Vokietijoje, kai tauta laiku tylėjo, o negalėjo balso pakelti, kai diktatorius Hitleris jau išgalejo ir visa tauta sukaustė jo ištikimieji naciai. Panašiai buvo ir Italijoje, nors Mussolinis buvo švelnesnis, tik norėjo Italijai įgyti daugiau galybės ir daugiau žemių.

Tuose pačiuose kraštuose demokratija ir vėliau nebuvo tinkamai pripažinta ir panaudota. Vokietija buvo padalinta. Komunistinė jos dalis, valdoma Sovietų Sąjungos, rodo tokį pat nacišką žiaurumą, kokį rodė jų pirmtakai — Hitlerio ištikimieji. Italijoje demokratija išnaudoja partijos. Pokario metais jau griuvo net 48 ministrų kabinetai. Komunistiniai gaivalai išaugo net tokiose vietose, kur fašizmas neturėjo didesnės įtakos, bet pamažu degradavo tautą.

Dabar demokratijos ilgisi visi tų tautų žmonės. Jie tik nesutaria dėl pačios demokratijos sąvokos, nes kiekviena partija ir kiekviena žalinga tautos grupė ją kitaip aiškina.

Juo labiau demokratijos nesupranta Pietų Amerikos valstybės ir valstybės, kurios tikrosios demokratijos su mažomis išimtimis beveik neturėjo. Jei kada ir išsirinko patinkamą valdžią, tai išgalejusi kariuomenė ją nuvertė ir pastatė karinę valdžią. Pradžioje stato sutartinį triumviratą — juntą, o paskiau įsigali vienas ar keli diktatoriai, kurie valdo kraštą kaip savo nuosavybę. Ir dabartinės kovos už demokratiją Pietų Amerikoje tėra tik kovos pripildyti savo ištūstėjusias kišenes.

Visiems gerai žinomas pavyzdys Nicaragva. Ten ilgai valdė diktatorius Somoza, po jo sūnus taip pat nuosavybės teisėmis. Bet kova prieš Somozą nebuvo tik kova už demokratiją, o kova už tam tikrą ideologiją, tam tikrą valdžios pasisavinimą. Nepaisant, kad ten buvo ir idealistų, galutinai valdžią paėmė naudos ieškotojai ir ideologiškai artimi Kubai ir daliniai Sovietų Sąjungos komunistai. Tuo pačiu keliu eina ir El Salvadoro komunistiniai kovotojai, kurie nori nuverti išrinktą valdžią ir įvesti savo diktatūrą. Bet viešu pasakymu tiek Nicaragvoje, tiek El Salvadoro kovojama už demokratiją ir demokratines laisves.

Visiškai naujas kovos būdas yra Panamoje. Kariuomenė išgalejęs generolas Antonio Noriega, nuvertęs teisėtą prezidentą, su keliais šimtais savo ištikimųjų pasiėmė valdžios važiavimą nei žmonių valios, nei jų ateities, nei pačios Panamos tolimosio likimo. Paskelbtai rinkimai, nors jie visiškai priešingi diktatoriui Noriegai, nebuvo pripažinti, neleidžiant, kai kur net suskaičiuoti balsų,

persekiojant opozicijos vadus, juos mušant ir sužeidžiant.

Nekalbama šiuo atveju, kad tas pats Noriega jau anksčiau prekiaavo narkotikais, kad ir dabar remia narkotikų pirklius, nes iš jų gauna pelną. Jis nesiskaito nė su kitomis valstybėmis, nes jam rūpi tik savas gyvenimas, o ne tauta.

Kova šiame krašte už demokratiją yra pilnai suprantama, nors ji yra sunki ir nedėkinga. Tikrai kris šios dienos diktatorius, nors jis turi ir šiame krašte užtarėjų, kaip kito diktatoriaus auką.

Už demokratiją kovoja net ir komunistiniuose kraštuose, kaip Kinijoje ir Rusijoje. Studentų demonstracijos Kinijoje dar nėra pasibaigusios, nors ten liejasi kraujas, o komunistų vadai dar neatsisako savo sistemos. Sovietų Rusijoje diktatoriui Gorbaciovui išgalejęs ir leidus kiek laisvesnius rinkimus, demokratija tėra tik kaip apgaulės žodis. Tikrosios demokratijos nėra ir nematyti, nors ir išleido demokratiškai išrinktų delegatų.

Kova už laisvės ir demokratines teises pasaulio valstybėse ir tautose žadina viltis pavertiesiems kraštams. Tos viltys nėra tikros, bet jos, kaip kokie mirazai dykumoje, vilioja net didžiules žmones, stiprius protus ir nenulįstamus kovotojus už laisvę ir žmoniškumą pasiduoti. Demokratijos žodis yra magiškas, bet jis nėra aiškus net tiems, kurie demokratijos siekia. Tikra demokratija gali būti tik tarp žmonių, kurie ją tiksliai supranta. Bet negali būti patikima tuose žmonėse, kurie išaugo diktatūrose, komunistinėse sistemose, klaidingame auklėjime arba auklėjimo. Toks žmogus, paleistas į pasaulį, demokratiją panaudoti gali geram ir blogam.

Pavertę kraštų, tarp jų ir Lietuvos, palaisvėjimas dar nėra demokratija. Ten galima kalbėti, bet negalima nieko daryti. Jie laisvės neturėjo, neturi ir dabar, nes jiems diktuoja Maskva.

Iš tikrųjų juk norėtų laisvai valdyti bent tie, kuriais tauta labiau pasitiki, ir jų labiau klausytų bent tie, kurie kitos valdžios neturi. Bet ir jie negali savo balsu kalbėti ir savo protu ką nori daryti. Laisvė yra svajonė komunistų ir ne komunistų, bet tikroji valstybinė nepriklausomybė, tikras tautos sprendimas negali būti nei aiškiamas. Tai pasako iš aukščiausių — Kremliaus. Juk tam pakankamai turime pavyzdžių.

Tautinis turinys, socialistinė forma tėra tik apgavimas tautos, kuri norėtų ir galėtų pati save valdyti, pati sau susidaryti pragyvenimo sąlygas, pati save auklėti ir savo ateitį grįsti. Ir dabar prie „perestroikos“ ir „glasnost“ tauta turi geriausių dalį atiduoti savo pavergėjui, nors jo tokiu ji neturi teisės vadinti. Jei dabar ir pasisako spaudoje aiškiau, tai tik pasinaudoja demokratijos ilgesiu, kuris knieti žmonių širdyse, protuose, gyvenime ir troškimuose. Ta demokratija betgi yra taip iškreipta, kad ji jau neturi tikrosios reikšmės net ten, kur dažnai kalbose ir spaudoje vartojama. Tik reikia tikėtis, kad demokratija nugalės visas diktatūras ir numalšys laisvės ilgesį.

P. S.

Svarbiausias gyvenimo tikslas yra galvoti apie teisybę, pajusti grožį ir troškėti gero.  
Platonas

Šis gyvenimas tai ligoninė, kur kiekvienas sergantis nori pasikeisti lovomis.  
C. Baudelaire

## VĖL METANT ŽVILGŠNĮ Į HELSINKIO AKTĄ

RŪTA KLEVA  
VIDZIŪNIENĖ

Niekas nestovi vietoje, todėl paskutiniųjų taip jaudinančių įdomybų politinių įvykių aki-vaizdoje vėra vėl prisiminti ir peržvelgti tą garsiąją Helsinkio sutartį, kuri tada gana subtiliai ir dviprasmiškai užcentavo pavergtosios rytų Europos sienas. Uždedant parašus ant galutinio šio akto dokumento 1975 metais, kiekviena tautų grupė užsitikrino, kad tekstas būtų pakankamai dviprasmiškas ir kad jame būtų galima įskaityti sau patogią ir norimą turinio interpretaciją. Dėl punkto, kad yra sutinkama priimti ir laikyti nekeičiamomis tuoliaikesnės pokario valstybių sienas, atrodo, nebuvo didelių ginčų, nes pavergtųjų nuomonės nebuvo atsi-klausta, viską patvarkė karus laimėję didieji ir galingieji.

Išpūdingai skamba deklaracijos Rytų-Vakarų dialoge, kurį pasirašė 35 valstybės, kelios frazės apie žmogaus teises. Sakoma, tą punktą akto dalyvių privertė įrašyti rytų disidentai, bet galutiname pasirašyme daugiausia kalbama tik apie „pagerintą bendravimą karinėje apsaugoje, prekyboje, moksluose, technologijoje, gamtos apsaugoje, kultūroje ir auklėjime“. Be to, žinant, kad būdamas tik tarptautine sutartimi šis vadinamasis „galutinis aktas“ neturi jokių realių priemonių tas žmogaus teises įgyvendinti sovietų hegemonijoje ir telieka suprantamas vien tik kaip politinė deklaracija.

Metę žvilgsnį atgal dabar jau iš tolimosnio atstumo, pradėjome suprasti, kiek tada tokia sutartimi laimėjo sovietai, kuriems gale karo dėl nebuvimo taikos konferencijos rūpejo kaip nors legalizuoti savo kariškus laimėjimus. Pabaltijo tautų prisijungimą ir Rytų Europos sukommunistinimą. Nors Ameri-ka pradėjo ir nebuvo palanki tokiai spaudai, bet Vakarų Vokietijai sutinkant su naujomis sienomis, ji irgi buvo pagauta detantės karštligės. Buvo pasakyta daug gražių žodžių ir viskas aprimo, nors Helsinkio aktą pasirašius spaudoje ir pasirodė daugybė piktų straipsnių apie patsidavimą sovietams. Vakarus pagaliau visgi žavėjo naujai išaušusi Rytų-Vakarų draugystės era.

Kas buvo sakoma apie naujas sienas? Sovietai šį punktą laikė tyliu vakariečių sutikimu su sovietų teritorijų užgrobumu, o karo pasėkoje vakaruose buvo

reikiama nuomonė, kad esamų sienų nepažeidžiamumo frazė vistiek reiškia ir galimybę jas pakeisti taikingu abiejų pusių susitarimu, taigi amžinai neužsaldyti pavergtųjų vilčių. Kodėl tad nebuvo to lakytasi per 1968 metų Prahos pavasari? O todėl, kad taikos Europoje išlaikymas, išsprendus spygliuotą Berlyno klausimą, buvo tapęs pagrindiniu sąjungininkų rūpesčiu.

Bet žmogaus teisių klausimus vistiek kelė grupės, susiorganizavusios padėti ivairių kraštų disidentams. Žymiausia grupė buvo Maskvoje, vadovaujama Sacharovo, Ščaranskio ir kelių kitų, kurie buvo greitai sulikviduoti. Čekoslovakijoje pagarsėjo Charta 77. Amerikoje Helsinkio komisija, panaši grupė Anglijoje. Tačiau į skundus buvo skubiai atsakoma, kad Helsinkio aktas atnešė labai daug ir gero, jei tuo geru galima vadinti keleto šeimų suvienijimą emigracijos keliu, ypač gausiai žydų atveju, leidimą keliems žurnalistams iš užsienio įsikurti Maskvoje. Buvo daugiau mažųjų informacijų apie karinius pratimus, Vengrija rodė ekonomini, jei ir ne politinį atkūtimą, spaudoje buvo laisviau diskutuojama sovietų vidaus sistemos brutalumas. Nors emigrantai iš ten

kelė Helsinkio akto panaikinimo reikalą, vakariečių spauda tai kritikavo. Buvo sakoma, kad šis aktas leidžia laisvai kritikuoti sovietų elgesį ir tuo jis vistiek pasiekė svarbiausią tikslą — karo rizikos Europoje sumažinimą. Visada buvo pabrėžiama didžiulė legali migracija, lyg ne laisvė savuose namuose, o galimybė ištrūkti būtų didžiausias gėris. Disidentų spaudoje buvo nuolat kartojami Sacharovo žodžiai: „Tik turėdamas visas teises žmogus yra laisvas. Kai gyvenime name su užrakintomis durimis, jautiesi belaisvis, nors ir neturėtum būtinio reikalo išeiti į lauką, ir nedaužai galva tu durų dieną ir naktį. Ta prasme šių dienų visi sovietų piliečiai vis tebėra belaisviai“.

Kaip pagaliau skamba tas primirštas, bet garsus Helsinkio aktas? Jis turi tris pagrindinius „krepšius“, į kuriuos buvo sumetamos panašios problemos ir pasiūlymai dėl jų išrišimo. Pirmasis krepšys buvo paskirtas valstybių santykių problemų principams, kaip juos supranta Jungtinių Tautų nuostatai: pagarba nepriklausomybei, nenaudojimas jėgos, sienų nepažeidžiamumas, nesikišimas į kitos valstybės vidaus reikalus, pagarba žmogaus teisėms ir laisvėms, apsisprendimo teisė ir įsipareigojimai tarptautinių įstatymų nuostatomis. Čia taip pat

buvo įmestas reikalavimas bandyti ugdyti kariškų pajėgų normavimą ir tų pajėgų karinių pratybų slaptumui sumažinti paskirti stebėtojus.

Antrasis krepšys rūpinosi bendradarbiavimu ekonomijos, mokslo, technologijos ir krašto aplinkos išsaugojimo reikaluose.

Trečiame krepšyje randame sumestas visas likusias problemas, humanitarines ir kitokias, kaip laisvo keliavimo palengvinimą, laisvesnės informacijos sklaidimą, šeimų susivienijimo ir vedybų tarp žmonių iš skirtingų valstybių klausimą, kultūrinių ir mokslinių žinių pasikeitimą. Pasidalinti naujomis idėjomis ir nagrinėti neigiamus reiškinius turėtų būti šaukiamos kartkartines konferencijos, kurios darytų iš išvadas apie aktą pasirašiusių valstybių įsipareigojimų vykdymą. Kurios valstybės pasirašė šią iškilmingą, pilną gerų norų, bet retai paisomą sutartį? Skaičius išpūdingas: Austrija, Belgija, Britanija, Bulgarija, Kanada, Kipras, Čekoslovakija, Danija, Vak. Vokietija, Rytų Vokietija, Suomija, Prancūzija, Graikija, Vengrija, Islandija, Italija, Lichtenšteinas, Liuksemburgas, Malta, Monaco, Olandija, Norvegija, Lenkija, Portugalija, Rumunija, San Marino, Sovietų Sąjunga, Ispanija, Švedija, Šveicarija, Turkija, JAV, Vatikanas ir Jugoslavija, — taigi 35 valstybės, kurioms prirėkė trejų metų susitarti dėl numatomos programos punktu.

Kaip sekėsi ir kaip toli siekė jų veikla ir įtaka? 1978 metais

Belgrado susirinkime dalyvavo 140 atstovų ir jis tęsėsi penkis mėnesius. Didelio sutarimo nebuvo, bet visgi buvo iškelti priekaištai sovietams dėl trijų garsių disidentų arešto Maskvoje. Kas įdomu, tai, kad lenkai, rumunai ir vengrai nebalsavo su sovietais, kurie vis tvirtino, kad tai kišimasis į jų vidaus reikalus.

1980 metais būta vėl problema, nes Lenkijoje netrukus buvo paskelbtas karo meto statusas. Tas davė progą iškelti žmogaus teisių pažeidimo klausimą, reikalaujant įteisinti darbininkų organizacijas, šeimų susijungimą, religinę laisvę, pasmerkti terorizmą, suteikti laisvę žurnalistams, leisti piliečiams susisiekti su kitų valstybių diplomatinėmis įstaigomis. Šito buvo reikalaujama ir iš sovietų, praplečiant sferą iki Uralo kalnų, vietoje tik 250 km juostos, priimtos Helsinkyje.

Per 1984 metų konferenciją Stokholme buvo susirinkta aptarti būdus karinio susidūrimo galimybių sumažinimui. Ten NATO pristatė savo planus, o sovietai siūlė griežtą planą, liečiantį atominių ginklų pirmojo karto panaudojimą. Venecijoje vyko seminaras, bandęs suderinti ekonominius, mokslinius ir kultūrinius ryšius.

1985 metais vėl prisimenamos žmogaus teisės Ottawoje, Kanadoje. Sovietams atsisakius bendrauti pokalbiuose, Vakarams taip ir nepavyko tiksliai apibrėžti Helsinkio sutartyje numatytus teisių pažeidimo nuostatus ir ribas. Kultūrinių ryšių seminaras penkias savaites vyko Budapešte. 1986 metais Šveicarijoje ir Vienoje vėl grįžtame prie problemų, liečiančių šeimų suvienijimą ir laisvas keliones.

Taigi buvo kalbama apie tą patį ir tą patį. Dabartinių įvykių Sovietų Sąjogoje ir Kinijoje laiku gal mus daugiausia domina senasis sienų nepažeidimo klausimas, kaip ir Amerikos negarsūs pasisakymai, kad visgi gal nereikėtų priėti prie Rusijos susiskaldymo. Ta Helsinkio akto frazė, kur sienų pakeitimas galimas tik draugišku abiejų pusių susitarimu, mums vis dar su pagrindu atrodo mirazas. Tačiau, — daug mirazų išsiskleidė paskutinėmis dienomis. Grįžtant prie pradinio posakio — niekas tikrai nestovi vietoje.

Jei gyvenimi Romoj, gyvenk pagal romiečių papročius; jei gyvenimi kitur — gyvenk pagal jų papročius.

Šv. Ambrozijus



Lituanistikos tyrimo ir studijų centro susirinkime. Iš kairės: tarybos pirm. dr. Adolfas Damušis, medic. direktorė dr. Milda Budrienė, centro vicepirm. dr. Robertas Vitas.

Nuotr. Tomo Miglino

## IŠ KAIRĖS IR IŠ DEŠINĖS

EDMUNDAS JAKAITIS

8 Vyto mintys buvo nutrauktos pasirodžiusių tolimoje žiburių. Snaigės, žvarbus vėjo nešiojamos, lakstė, kaip palaidi pūkai. Įkyriai jos lindo pro apykaklę, prie kaklo. Sutirpusios, tekėjo kaklu žemyn. Vyta pasistatė kalnierių aukščiausiu. Su žiburių ryškumu didejo ir traukinio ratų kalenimas. Jau ir žemė pradėjo drebėti. Pats laikas buvo pereiti į kitą pusę bėgių. Šnioksdamas, žarijas žarstydamas, garvežys vilko virtinę vagonų. Vagonas po vagono slinko, paženklinė raudonais kryžiais. Tai buvo sužeistų karių transportas. Jie buvo pakeliui į tėvynę, kur laukė svarois lovos, paliktos mylimosios. Bet koks skirtumas buvo tarp jo ir jų. Jie buvo sužaloti. Vieni be rankų, kiti — be kojų. Vieniems aptvarstytos krūtines buvo sudrekusios nuo persunkusio kraujo, kitiems trūko, minoms išdraskius, lyties organų. Vieni kentė skausmus, sukandę dantis, kiti — apsvaiginti morfijaus.

Staiga Vyto akyse sužaiavo. Perkūnija. Trenkimas. Karštis. Viskas susiliejo. Kažkur, kažkas mušė į taktą. Bet viskas ėmė silpnėti, kol visiškai nutilo. Užviešpatavo ramybė. Užkritusios snaigės tirpo ant dar šiltų, raudonuojančių skruostų. Geso vėjo įneštos už apykaklės žarijos. Neatsiekti tikslai, jaunystės svajonės gulėjo ant bėgių, kaip tas kūnas pridengtos milinės, kurios skvernas plazdeno vėjuje.

Nesulaukė Aldona tą vakarą Vyto. Nesulaukė ir kitą dieną. Užsiliepsnojęs meilė buvo negailestingai likimo užgesinta.

Šį vakarą Romas buvo gerai nusiteikęs. Permetęs iešmą, grįžo takeliu į savo būdelę. Takelis buvo siauras, tik jo vieno išvaikšiotas. Žibalinis žibintuvas silpnai besivietė. Baigėsi žibalas. Retkarčiais pasirodė mėnulis apšviestavo kelią. Šalia stovįs traukinys laukė laisvo kelio. Jo krovinys atneš daugeliui mirtį, — galvojo Romas. Priešlektuvinių pabūklų vamzdžiai, nukreipti į dangų, buvo pasiruošę kiekvienu momentu sutikti oro antpuolį. Lyg sustingę šalia didžiųjų patrankų tūnojo su šalmis sargybiniai. Niekas nejudėjo. Tyla buvo apgaubusi visą slėnį. Jeigu ne dunksančios tamsioje patrankos, galėjo manyti, kad žemėje viešpatavo taika ir ramybė.

Pagaliau žibalas pasibaigė. Užgeso žibinte liepsnelė. Bet Romo nenugąsdino. Dar keli šimtai žingsnių, ir jis bus būdelėje. Čia jo lauks motinėle, kuri žadėjo jį pakeisti, kad jis galėtų pabūti su savo miela Saulute. Gera buvo ta Saulutės motinėle. Dažnai ji pasisiūlydavo Romui pernešti iešmą, o išeidama, pridėdavo: „jūs, vaikeliai, paburkuokit, kaip balandėliai, kol aš grįšiu“. Ir ji neskubėdavo sugrįžti.

Romui grįžus iš kariuomenės, našlys tėvas susirgo ir, neilgai trukus, mirė. Nesunku buvo Romui priderinti tėvo tarnybą. Giminytė, geras atsargos kario liudijimas padėjo. Lengvas darbas, užtikrintas atlyginimas, ko daugiau bereikėjo. O visgi kažko trūko. Šeiminių kėlų! Prisiminė tą geltonplaukę su papurtusiais žandukais. Jos skaitus veidukas labai pritiko jos vardui — Saulute. Saulutės motina buvo našlė. Jos abidvi gyveno kumetyne. Darbščios, neišlepintos. Tokios ir tiko jo pastogėje. Nėdėlė buvo jo pastogė. Namelis, statytas tėvo rankomis, apsaugojo nuo lietaus ir žiema

nuo šalčio ir sniego. Dvi lovos, stalas, pora kedžių, spinta, kampe virtuvė, tai buvo ir viskas. Bet planai buvo dideli. Pristatyti motinėlei iš šlaito pusės kambariuką, kur ji galės, prieš einant gulti, atsiklaupus sukabėti maldą. O atsiradus vietai, galės loppelyje ir mažiulis krykštauti. Kad tik sveikatos netrūktų...

Mėnulis pasirodė iš po debesų. Jau buvo galima ir būdele įžiūrėti, kurioje jis buvo tiek vakarų pralaidęs. Prisiminęs, kad motinėle jo laukia, paspartino žingsnius. Ir buvo ko skubėti. Greičiau pareis, ilgiau su Saulute pabus. Bet... kokia paslydus ant gleivėtos straigės, pusiausvyrai išlaikyti suskeryčiojo rankomis. Sublizgėjo žibinto stikle mėnulis, kaip titnago kibirkštis.

Budrus sargybinis, lyg to ir laukęs, paspaudė šautuvo gaiduką. Galingas trenksmas sudrebino orą. Aidas, kaip perkūnija, nuskambėjo šlaitais. Tokių garsų Romas nebuvo dar girdėjęs. Priglaudęs veidą prie žemės, godžiai traukė į plaučius atvėsusį orą. Nutilus trenksmui šlaituose, nebegirdėjo nei pradėjusio judėti traukinio dundesio. Ramybė ir tyla apgaubė jo kūną.

Kai rytmečio saulės spinduliai linksmai mirgėjo medžių viršūnėse, trys būtybės pravažiuojantiems kariams priminė skulptoriaus kūrinį. Iškalta paminkla.

Stovinti moteris, paremus galvą, nejudėdama žvelgė į toli. Prie jos kojų sukritusio vyro krūtine buvo pridengta jaunos moters kūno. Išsidraikė gelsvi plaukai mirko kraujuje. Ar pravažiuoja kariai matė sielvarto, meilės, rūpesčio, mirties ir nežinomos ateities gyvą įkūnijimą, liko nežinoma...

Tuo tarpu ratali monotoniški riedėdai iš kairės ir iš dešinės.

(Pabaiga)

# IŠLIKUSI NEW YORKO LIETUVIŲ GYDYTOJŲ DRAUGIJA

Prieš du ar tris dešimtmečius New Yorko lietuvių gydytojų draugija, dalinys Amerikos ir Pasaulio lietuvių gydytojų sąjungos, buvo gausi nariais ir pasižymėjo profesine ir visuomenine veikla. Tačiau vyresnio amžiaus gydytojams išskeliamas ir išskeliantis amžinybę, kitiems pasirenkant šiltesnio klimato kraštus savo senatvės dienomis, o jaunosios kartos gydytojams, gyvenantiems New Yorke, ar valstijoje ir aplinkinėse valstijose nesijungiant ir draugiją ir nesidomint jos veikla, draugijos narių skaičius sumažėjo ligi dviejų dešimčių ir veikla tik metiniais susirinkimais. Tiesa, kai kurie draugijos nariai yra įsijungę į kultūrinis ir visuomeninius darbus, bet tik kaip asmenys.

Gegužės 6 d. Kultūros Židinyje Brooklyne buvo suauktas metinis draugijos susirinkimas, pradėtas vidurdienį. Susirinkimui vadovavo daugiametinis draugijos pirmininkas dr. V. Avizonis, sekretoriavo dr. K. Šimaitienė-Paprockaitė.

Susirinkimo pradžioje atsistojimu ir susikaupimu prisiminti ir pagerbti praėjusiais metais mirę draugijos nariai. Praėjusių metų susirinkimo protokolais, perskaitytas dr. Šimaitienės, priimtas. Sužinojus, kad draugijos išrinktas dr. L. Giedraitienė nesveikuojanti ir negalėjo atvykti į susirinkimą, jai pasiūstas sveikinimo ir greito pasveikimo linkėjimų kortelė, pasirašyta kiekvieno susirinkimo dalyvaujančio.

Susirinkimo eiga pertraukta išklausti paskaitos. Dr. J. Gintautas, sveikatos centru ir organizacijų patarėjas sveikatos, psichologiniai ir neurologiniai reikalai, kalbėjo apie apopleksiją (stroke). Jis ypač pabrėžė kraujo išsiliejimus smegenyse jaunesnio amžiaus žmonėse. Vartojimo adicija išvystančių medžiagų ir vaistų, daug riebalų ir cholesterolio turinčio maisto, vengimas judėjimo ir fizinio darbo kenkia ir gadina kraujagysles, leidžia joms lengvai plyšti ir kraujui aplinkoje išsilieti. Moterys, vartamos vaistus prieš nėštumą, ir vyrai – steroidus taip pat gadina kraujagysles. Profilaktika apopleksijai išvengti ar bent į vėlesnį žmogaus amžių ją nustumti yra: judėjimas ir darbas (fizinis), vengimas hormoninių ir adicijų išvystančių vaistų ir medžiagų (tabakas), naturalus maistas, vengiant riebalų, saldumynų pertekliaus ir alkoholio. Taip pat ugdytas stiprios valios, noras gyventi ir jaustis laimingai. Tačiau laimingai galima jaustis tik tada, kai ne tik sau, bet ir kitiems padedama, kai kitiems teikiama pagalba.

Dr. Gintauto nuomone, žmogus sudėtas iš trijų dalių: kūno, sielos ir dvasios. Kūnas, kaip ir kiekvieno gyvio, žemės medžiagų junginys. Siela tai žmogaus intelektas. Dvasia tai tas, kas nepranyksta su žmogaus kūnu. Atitinkamas rūpinimasis žmogaus kūnu ir reikiama sielos (intelektu) kėlimas kelia ir žmogaus dvasią, nors ta ir amžina, kiek tai žmogui suprantama. Skuba neleido diskutuoti paskaitos pateiktų minčių.

Po paskaitos susirinkimo dalyviai kitoje patalpoje pietavo kartu su Lietuvių tautos fondo metinio susirinkimo nariais dalyviais. Tiesa, daugumas gydytojų yra to fondo nariai. Po pietų visi (ir gydytojai) išklauė dr. K. Bobelio, Vliko pirmininko, pranešimo, kuriame pateikta Vliko veikla, kartais sunkiai išvengiant klaidų, ir numato

mos ateities gairės, derinant veiklą su dabartiniais įvykiais Lietuvoje, bet be kompromisų siekiant Lietuvos nepriklausomybės.

Gydytojai grįžo į savo susirinkimui skirtą patalpą tėti susirinkimą. I draugiją priimti du jauni nauji nariai: dr. Aukse Trojonaitė ir dr. Petras Dičpinigaitis. Susirinkusieji palinkėjo naujai įstojusiems būti veikliais draugijos nariais ir geriausios sėkmės profesijoje.

Dr. Gintautas pasistengė, kad iš Lietuvos atvyktų Tarvydų šeima ir jų vaikučiai, turinčiam įgimtą širdies ligą, būtų padaryta operacija. Tai pareikalavo didelių išlaidų, kurių nors daliai padengti, dr. Gintautas įsteigė fondą. Fondui aukoti galima ir per LB New Yorko apylinkę. Į tą fondą iš draugijos išdalo paskirta 200 dolerių, 50 dolerių paskirta Kultūros Židiniui, kaip nario mokestis, nes draugija naudoja Židinio patalpas savo susirinkimams.

Draugijos valdyba ir kontrolės komisija paliktos tos pačios dar vieneriems metams. Valdybą sudaro dr. V. Avizonis – pirm., dr. K. Šimaitienė-Paprockaitė – sekretorė, dr. L. Giedraitienė – išrinktas ir dr. F. Ignaitienė, dr. B. Jankauskas bei dr. D. Saldaitytė – nariai. Kontrolės komis. pirm. yra dr. J. Trojonienė.

New Yorko lietuvių gydytojų draugijos archyvine medžiaga nutarta perduoti Medicinos skyriui prie Lietuvos tyrimo instituto, įsteigto ir tvarkomo dr. Mildos Budrienės Chicagoje. Ten galime siųsti ir gydytojų turimus istorinius medieninius daiktus bei archyvus. Galima, žinoma, tokius daiktus perleisti ir Alkos archyviui Putname, kurį tvarko kun. R. Krasauskas ir dr. J. Kriaučiūnas. Reikia, kad tie daiktai išliktų ateičiai, nes tai yra lietuvių istorijos palikimas

Ateinantį metinį draugijos susirinkimą nutarta daryti pirmąjį gegužės šeštadienį 1990 m. Kultūros Židinyje. Tą dieną vyks ir Tautos Fondo narių metinis susirinkimas, tai ir gydytojai gali jame dalyvauti, nors daliniai.

Šią vasarą Lietuvos gydytojai susirenka į konvenciją Vilniuje, į kviečia ir už Lietuvos ribų gyvenančius lietuvių gydytojus konvencijon atvykti. Dr. Avizonis ragino draugijos narius vykti į konvenciją, nes svarbu pažinti vieni kitus, bendradarbiauti ir rūpintis lietuvių sveikata. Susirinkime dalyvavo gyd. Jurkutaitienė, lyg ambasadorė; ji čia lankosi iš Lietuvos.

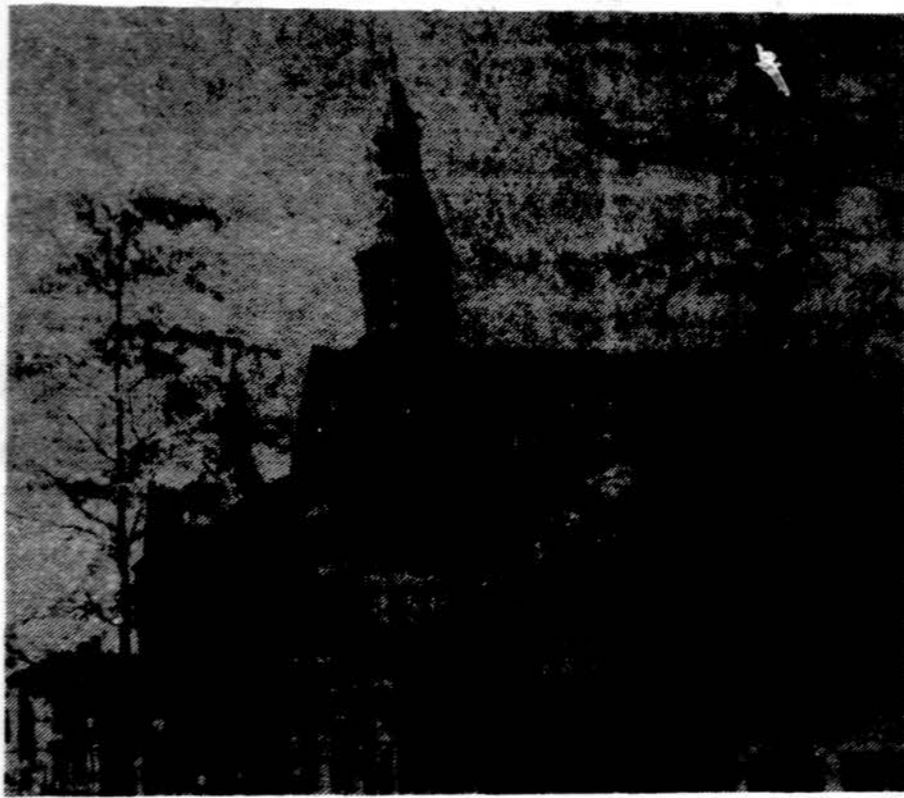
Gydytojų susirinkimui pasibaigus, kai kurie gydytojai dar asmeniškai išeikė aukų Tarvydų fondui, taip pat kai kurie gydytojai grįžo į Tautos Fondo narių susirinkimą.

Juozas Kriaučiūnas, M.D.



New Yorko lietuvių gydytojų susirinkime gegužės 6 d. Prezidiumo pirmininkas dr. V. Avizonis, sekretorė – dr. K. Šimaitienė. Nuotr. J. Kriaučiūno

# JUBILIEJINĖS IŠKILMĖS APREIŠKIME



Apreiškimo parapijos bažnyčia Brooklyne, N.Y., atšventusi 75-rių metų sukaktį.

Šiais metais Apreiškimo parapija Brooklyne, N.Y., ir jos bažnytinis choras švenčia deimantini – 75 metų sėkmingos veiklos jubiliejų, o parapijos klebonas kun. Jonas Pakalniškis – dvigubas jubilias, jam šiais metais sueina 50 metų kunigystės ir 75 metų amžiaus sukaktys.

Šios garbingos sukaktys šių metų gegužės 21 dieną buvo iškilmingai atžymėtos Apreiškimo bažnyčioje šventomis Mišiomis ir pietumis Kultūros Židinyje.

Tą sekmadienį, dar esant 30 minučių iki Šv. Mišių bažnyčia jau buvo pilna žmonių. Belaukiant nuobodžiauti neteko. Tuo metu parapijos bažnytinis choras, kuriam vadovauja muz. Viktoras Ralys, atliko „Malda už tėvynę“ – J. Dambausko, Ritonė Ivaskaitė Pargrojo „Viola concerto“ – Telemann, Vytautas Alksnis pagiedojo „Parveski, Viešpatie“ – muz. J. Strolis, žodž. P. Jurkauskas, vėl choras giedojo „Veni Jesu“ – Cherubini, o Rasa Bobelytė-Brittain solo giedojo „Ave Maria“ – Verdi (iš operos „Otello“).

Chorui giedant „Ecce Sacerdos Magnus“, procesija, kurioje dalyvavo Brooklyno vyskupas F. Mugavero, lietuvių išeivių vysk. Paulius Baltakis ir apie 26 kunigai bei vienuoliai, artėjo prie altoriaus.

Pagrindiniai Mišių celebrantai buvo jubiliasis klebonas kun. Jonas Pakalniškis, anksčiau buvęs vyresnysis Viešpaties Atsimainymo parapijos klebonas prel. Pranas Bulovas ir sveičias iš Floridos jubilato draugas kun. Vytautas Pikturna (jam irgi šiais metais sueina 50 kunigystės metų).

Mišių skaitymus skaitė buvęs šeštadienines Maironio mokyklos mokiniai Aleksandras Maldutis ir Gina Jankauskaitė, o tikinčiųjų maldas giedojo Aloyzas Balsys. Jubiliejinės iškilmės pritaikyta pamokslą pasakė vysk. P. Baltakis. Mišių metu choras giedojo Kyrie ir Gloria – C. Peters iš Mass in D, aukojimo

Tolimesnę programą vedė Viktorija Garbauskaitė. Sugiedojus Amerikos ir Lietuvos himnus, poetas kun. Leonardas Andriekus, OFM, kalbėjo: „Viešpatie, Tavo dieviška padangtė yra ir Apreiškimo šventovė Brooklyne, kurioje Tu su mumis gyveni jau septyniolika dešimt penkerius metus...“

Chorui sudainavus „Kur giria žaliuoja“ – J. Gudavičiaus ir Jadvogos Matulaitienės vadovaujama tautinių šokių grupei „Tryptiniui“ pašokus „Patrepšėlį“, „Landutę“, „Landytinį“ ir „Džukų šokį“, buvo neprašytai ilga lietuviška ir angliška, kalba, pasakyta prel. P. Bulovo. Nežiūrint, kad ta kalba buvo gerai paruošta, bet šiuo atveju ji galėjo būti žymiai trumpesnė! Po to B. Brazdžionio eilėraštis „Aš čia gyva“, kurį skaitė Viktorija Garbauskaitė.

Gauta visa eilė iš visų pasaulio kraštų sveikinimų raštu. Juos paskelbė neskaitydamas teksto A. Samušis. Visa eilė žodžių sveikino. Pirmutinis sveikintojas buvo Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis, kuris kalbėjo, kad „Mūsų mielas sukaktuvėninkas kun. J. Pakalniškis buvo išventintas į kunigus pačiu kritiškiausiu Lietuvai momentu. Jam teko labai sunkus laiko

tarpis. Sunkus dėl to, kad aktyvus jaunuolis, skautų vadas, ateitininkas, pavasarininkas – tokius bolševikai gaudė! ... Tai reto švelnumo ir kuklumo asmuo! Ir aš nežinau kito tokio kunigo, kurį taip visuotinai parapičiai ir kiti gerbtų ir mylėtų, kaip kun. Joną Pakalniškį...“

Vysk. P. Baltakis jubiliatui, išreikšdamas padėką, kalbėjo: „...Dėkoju Tau, kad neužsidarei tik bažnyčioje ir klebonijoje, betėjai visur kur Tave šaukė žmonės. Rėmėi kiekvieną organizaciją, jautėi pareigą dalyvauti kiekviename parengime. Nepamiršai ir Kultūros Židinio, kada jis buvo statomas“.

Kun. Domininko Valenti šias iškilmes atvykęs iš Europos sveikino. Ši kunigą galima drąsiai pavadinti antruoju Juozu Eretu. Jis yra grynakraujis italas. Susidraugavęs ir lietuvių pamilęs (didelė dalis kun. J. Pakalniškio nuopelnų), lietuvių kalbą tobulai išmokęs ir pasiryžęs Lietuvai dirbti. Jis nuo ateinančio rudens, jeigu Maskva nesutrukdys, kunigų seminarijoje Lietuvoje dėstys Šv. Raštą. Jo žodis buvo drąsus, atviras ir giliai susimąstyti vertingas.

Kun. J. Pakalniškio draugas iš seminarijos laikų kun. Vyt. Pikturna papasakojo apie jų draugystę, nevangdamas prisiminti ir jų nekaltas „selmystės“ būnant seminarijoje.

Žodiniai organizacijų sveikinimai buvo trumpi ir prasmingi. Sveikint Lietuvos skautų sgos vyr. skautininkas Petras Molis, Lietuvos skautų sąjungos – Lilija Milukienė, „Laisvės Žiburio“ radijo vedėjas Romas Kezys, lietuvių pranciškonų vardu – kun. Antanas Prakapas, OFM, Lietuvių Bendruomenės NY apygardos vardu – Vytautas Alksnis, LB Woodhaveno apylinkės – Aloyzas Balsys, parapijos tarybos ir Vyčių – Bill Kumeta (įteikė didelį Aušros Vartų Marijos paveikslą), NY skautų vardu – Vita Jankauskienė, Lietuvių Kredito unija Kasa – Algirdas Šilbajoris, parapijos choras – vargonininkas Viktoras Ralys, ateitininkų – Juozas Rygelis, šeštadienines Maironio mokyklos – Pranas Gildys ir Katalikų Moterų 29 kuopa – Eugenija Kezienė.

Atsiveikimo kalbą pasakė pats jubiliasis klebonas kun. Jonas Pakalniškis: „...Man visi kalbėtojai tiek daug sveikatos prilinkėjo, kad manau sulaukšiu, kad Apreiškimas švęs ir šimto metų sukaktuves... Esu pilnai įsitikinęs, kad parapija atšvęs 100 metų sukaktį kaip lietuviška parapija...“ Savo kalboje truputį ir pajukavo: „Aš buvau gimęs Amerikoje. Visus „dypukus“ čia į Ameriką vežė veltui, o man, kaip „amerikonui“, reikėjo pačiam užsimeklėti!“ Toliau, vėl rimtai kalbėdamas sakė: „Niekados gyvenime nesigalėjau, kad buvau ir esu kunigas... Esu labai dėkingas jums už jūsų tokį gausų atsilankymą bažnyčioje ir čia salėje... Dėkoju chorui, kuris kiekvieną sekmadienį džiugina gražiu giedojimu... Aš neatsisveikinu su jumis. Apsigyvensiu jūsų artumoje ir, kiek man mano sveikata ir jėgos leis, ir toliau bendrausiu su jumis... Naujam klebonui kun. Vytautui Palubinskiui linkiu, kad gerasis Dievas laimingų jo darbus ir kad parapičiai jam įvairiais būdais pagelbėtų, remdami jo sumanymus, veiklą. Apreiškimo parapijai linkiu ilgų gyvavimo metų!“

Klebonui kun. Jonui Pakalniškui baigus kalbėti, buvo sukeltos milžiniškos ovacijos ir (Nukelta į 5 psl.)

# CLASSIFIED GUIDE

**REAL ESTATE**

**GREIT PARDUODA**

**RE/MAX REALTORS**

**RIMAS L. STANKUS**

**361-5950 636-6189**

Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamai.

**REAL ESTATE**

**M/S. KOMPIUTERIŲ**

pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMŲ mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus

**J. BACEVIČIUS**

BELLFACE REALTORS  
INCOME TAX – INSURANCE  
6529 S. KEDZIE  
778-2233

**ŠIMAITIS REALTY**

Viktoras Šimaitis, Reg. Brokeris

Nuosavybių pardavimas. Income Tax.

5953 S. Kedzie Ave.  
Chicago, IL 60629  
Tel. 436-7878

**HELP WANTED**

**EXPERIENCED SEAMSTRESS**

Full or part time. New womens' boutique, Frankfort, Illinois. Must speak English.

**(815) 469-5548**

**MISCELLANEOUS**

**A VILIMAS MOVING**

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.

**FRANK ZAPOLIS**

3208 1/2 West 95th Street  
Tel. — GA 4-8654

**Anatolijus Kalrys EPIGONAI**

Naujas politinis romanas apie tai, kaip šiame amžiuje mitologinėmis priemonėmis vaikai arba jų įpėdiniai vaduoja savo pavergtus kraštus, kuriuos jų tėvai jiems pavėdė išlaisvinti.

Kaina su persiuntimu \$12.00, Illinois gyv. dar pridėta 80 ct. III. valstijos mokesčiai.

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

**Jeil norite įsigyti puošmeną namams, įteikti gerą dovaną, ar papildyti meno kolekciją, siūlau įsigyti rankų darbo, lietuviško kaulo porcelano indų bei puošmenų. Kreipkitės į Dalių Vaskevičių, tel. 312-257-9769.**

**LEKTORŲ VEDIMAI – PATAISYMAI**

Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir žiniast. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

**655-2020**

**KLAUDIJUS PUMPUTIS**

**DRAUGE GAUNAMI NAUJAUSI LEIDINIAI**

DIDYSIS KOVOTOJAS KUNIGAS KAROLIS GARUCKAS, S.J. Redagavo kun. J. Kidykas. 385 psl. ....	\$10.00
KAI SAULĖ LIEPĖ, eilėraščiai. Antanas Lipskis. 99 psl. ....	\$8.00
FIGHTERS FOR FREEDOM, Lithuanian partisans versus the U.S.S.R. J. Daumantas. 279 psl. ....	\$10.00
ŠVENTO RAŠTO KRAŠTUOSE, kelionių įspūdžiai. Antanas Rubšys. 430 psl. ....	\$9.00
IGARKOS NAUJAMIEŠTIS, dok. reportažas iš liet. tremtinių gyvenimo Sibire. Elena Juciūtė. 242 psl. ....	\$10.00
LITHUANIAN FRATERNALISM: 75 YEARS OF U.S. KNIGHTS OF LITHUANIA. William Wolkovich-Valkavičius. 303 psl. ....	\$20.00
THE CHRONICLE OF THE CATHOLIC CHURCH IN LITHUANIA. 6 tomas. 678 psl. ....	\$10.00
LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS NETENKANT – ĮVYKIAI, atsiminimai. Edvardas Turauskas. 280 psl. ....	\$12.00
TĖVAS VENANCIJUS IR JO MATILDA, pasakojimai. Jurgis Jankus. 269 psl. ....	\$10.00
DIEVAS IR LAISVĖ. Antanas Maceina. 150 psl. VIDURNAKTIS PRIE ŠEIMENOS. A. Vaičiulaitis. 131 psl. ....	\$7.00
NUO PLUNGĖS IKI MAROKO, atsiminimai. Kazys Pabedinskas. 438 psl. ....	\$10.00
KUR BĖGA ŠEŠUPĖ, romanas. J. Vizbaras. 245 psl. ....	\$10.00

**Pastaba.** Užsakant knygas per paštą, pinigų nesiųsti, užsimokėsite gavę sąskaitą, kurioje bus pridėta ir persiuntimo išlaidos.

# PAVOJINGAS RAITELIS

Novelė

## BRONIUS JAUNIŠKIS

Jis labai skyrėsi nuo kitų politinių kalinių. Niūrokas, nekalbus, paskendęs savo mintyse, visai nereaguojantis aplinkai, tarytum ne jis būtų atsidūręs tarp katogininkų, su niekuo nebendravo, skriaudžiamas nesigynė. Išūlus kriminalistas liepė jam atiduoti paltą. Net nepaprieštaravęs nusivilkio ir apsigaubė jam numentą skylėtą šimtasūlę. Sakytum, jokio skirtumo, galbūt net patenkintas, kad liks nepastebimas pilkoje masėje. Kiti kaliniai dažnai nučiupdavo jo maisto davinį. Ir nieko, net šešėlis jo veidu nenuslinkdavo. Tikta sulinko, išseko, akys nulindo giliai akiduobėna. Triūsė prie statybų, karučiais vežė plytas. Kas žingsniū išsėdė vosi. Nuolat buvo girdėti šaukiant, kad 513-tas nespėja ir trukdo dirbti. Tai ir lazda per pakinklius gaudavo. Poilsio valandėlėmis atsisėdavo atokiau kitų, dažniausiai prie pat gairėles su užrašu „UŽDRAUSTA ZONA“ ir tyledavo. Tikta lentele palygina žemės plotelį ir, pasirinkęs tinkamą pagaliuką, braižo žemėje. Tada kietai sučiupdavo lūpas, akys pragiedrėdavo, veidas nušvirdavo, atrodė, jog išgyvena kažkokią palaimą. Ir, žiūrėk, pilkoje žemėje matyti sulinkęs kalinys, žvitrus burundukas, o kartais per pusnynus lekiantys elniai. Kaliniai žiūrėdavo, pasigrožėdavo piešiniais ir tuoj pat pamiršdavo. Kartą išbraižė staugiantį geležinį vilką. Kalinių grupės vyresnysis pasiūlė, jog jo akys suspindėjo, veidas nušvito ir, priėjęs prie paltą atėmusio kalinio, griežtai pasakė:

— Gražink dailininkui jo paltą!

— Nebeturiu. Atidaviau komendantui.

— Tada padėsi jam plytas vežioti.

Dirbti pasidarė lengviau. O per pietus virėjas 513-tam įpildavo daugiau ir tirštesnės sriubos, pastumdavo didesnį duonos gabalą. Visi tylėjo, nors nenuleisdavo akių nuo dailininko davinio. Nuo tos dienos jam užleido gultą apačioje, neversdavo barako koridoriaus plauti, eidavo kolonos priekyje su inžinieriais, profesoriais ir akademikais. Taip kaliniai pagerbė dailininko talentą.

513-jo kalinio gabumus pastebėjo ir lagerio komendantas, surasdavo laiko pasigrožėti išraiškingais jo piešiniais, savotiška grafika žemėje. Pasi-

domėjo asmens byla, už ką nuteistas. Byloje rado parašyta, kad nuteistas už karikatūrą kažkokiam „banditų laikraštyje“. Vietoje tabako į pypkęs galvutę kemšami žmonės iš nesibaigiančios eilės, o pypkė labai panaši į Stalino. Iš už tą piešinį nuteistas dvidešimt penkeriems metams katogos. Komendantas pasikvietė dailininką ir trumpai drūtai įsakė:

— Mieste statomiems kultūros namams nupieši lozungą: „MŪSŲ DARBAS IR SPARTA — KOMUNIZMO STATYBOMS“. Papuošk penkiakampėmis žvaigždėmis. Dailininką atleido nuo darbų statybose, davė stalą darbų vykdytojo kambaryje, raudonos mežiagos, dažų, teptuką. 513-sis ėmėsi darbo. Susikaupęs, virpančiomis rankomis piešė jam neįprastas rusų kalbos raides. Stengėsi, kad jos būtų lygios, raiškios, gerai skaitomos. Sunki buvo pradžia, jautėsi įtampa, nepasitikėjimas, rankos neklausė, lozungų jis nebuvo piešęs. Tačiau greitai įprato, judesiai pasidarė užtikrinti, lengvi. Dirbo ir gėrėjosi savo darbu. Nupiešė lozungo galuose išakytas penkiakampes žvaigždes. Buvo gražu, lakoniška. Tačiau, lyg kurybinio šėlo apimtas, lyg kipšo pastūmėtas, šūkiu viduryje, neryškiai, fone nutapė ant užpakalinių kojų atsistojusį žirgą, o ant jo — šarvuotą raitelį aukštai iškėlusį kardą ir prisidengusį skydu su dvigubu kryžiumi. Tikta keliais štrichais brūkstelėta, bet labai išraiškingai. Žiūrėjo ir grožėjosi taip gerai pavykusiu darbu.

Kai lozungą pakabino ant sienos, statybos lyg prašviesėjo. Kaliniams patiko išraiškingas piešinys. Vieni garsiai grožėjosi, kiti tyledami karštai spaudė dailininkui ranką. Buvo ir tokių, kurie žiūrėdami šluostėsi ašaras, jiems priminė už ką jie katogininkais tapo. Tačiau menas, matyt, visus teigiamai veikė.

Neilgai kaliniai džiaugėsi lozungu. Komendantui įsakius, sargybiniai jį nukabino, o dailininką atvedė į jo kabinetą. Komendantas, piktai pažvelgęs, prakoše pro suspaustus dantis: — Tai štai koks tu dailininkas. Pasirodė, kas iš tikro esąs... Fašistas! Liaudies priešas!!! Dailininkas tylėjo užsimerkęs, kietai sučiupęs lūpas. Ką jis blogo padarė. Nupiešė, kaip moko. O raitelis — tai jo dvasia, tai jo įsitikinimai, tai jo protestas...

— Kodėl nupiešė raitelį su iškeltu kardu?! — kvotė ipykęs komendantas.

Dailininkas nereagavo, tarytum negirdėjo komendanto siautulio. Jis visa širdimi džiaugėsi savo darbo sėkme, katogininkų didžiavimusi juo. — Klysti, jei galvoji, kad sugrįš „auksiniai“ buržuazijos laikai į jūsų nusususią Lietuvą, — nenustojė rėkęs komendantas. — Jūsų ponų pavergtą liaudį išvadavo Raudonoji armija ir nei tu, nei kiti tavo tėvynainiai nėsavajokite apie Lietuvą su žirgu. Dabar jūsų garbingiausias simbolis — penkiakampė žvaigždė! Žinok, kad demokratine, demokratinė, laisvų laisviausių respublikų sąjunga viešpataus per amžius. Tave taip perauklėsime per tuos dvidešimt penkerius metus, kad bijosi net pamąstyti apie bet kokį nors paliegius raitelį su iškeltu kardu. O dabar pasėdėsi karceryje, igausi proto ir dirbti, kaip visi kaliniai. Pats kaltas! Kvaili norai — protą aptemdo, — ir mostelėjo galva sargybiniui.

— Žengte! — sukomandavo šalia stovėjęs sargybinis ir, kad būtų aiškiau, stuktelėjo šautuvo buože į nugarą. Skausmas nudiegė stuburą, net akyse sužaibavo. Jeigu pulktų ant kelių prieš komendantą, atsprausytų, gal ir dovanotų, bet jo ištikimybė savo tėvynei Lietuvai, kurią jis išreiškė raiteliu su iškeltu kardu, didesnė už skausmą ir pažeminimą.

Karceryje taip mažai vietos, kad ir apsisukti nėra kaip. Jis stovėjo tarsi sustingęs ir, nežinodamas ką daryti, nejuočiomis pirštu ore ėmė piešti Vilniaus arkikatedrą baziliką su kolonomis, paskui Šv. Kazimiero bažnyčią su karališka karūna bokšte, pagaliau ant aukšto piliakalnio Gedimino pilį. Visą dieną dailininkas be perstojo piešė ore, vis paieškodamas naujos vietos. Atrodė, jog karcerio oras pilnas jo piešinių ir jis vaikšto po tas vietas, kurias nupiešė. Negalėdamas nusiraminti, pirštu ant drėgnos sienos ėmė brėžti tą raitelį su iškeltu kardu, kuris kaliniams taip patiko. Žalsva drėgmė, tarsi sidabravo žirgo kamanas, raitelio šalma, pentinus, skydą su dvigubu kryžiumi. Raitelis, iškėlęs kardą, veržėsi į laisvę, kupinas narsos visas ir didžiausias kliūtis nugalėti.

Lagerio kieme pasigirdo vis stiprėjantis žmonių šurmulis. Buvo girdėti šaukiant, švilpiančiant. Pamažū iš atskirų žodžių nuotrupų dailininkas suprato, kad susirinko katogininkai ir reikalauja jį išleisti. Jie net į darbus nėjo. O kur vienybė — ten jėga. Net kriminalistai solidarizavosi su politikaliniais.

Atsidarė karcerio durys. Pirmasis įėjęs paėmė ant rankų nusilpusį dailininką ir kaip kūdikį išnešė į kiemą. Likimo broliai ėmė šaukti: „Valio! Valio!“ Nunešė jį į baraką. Čia jį pavalgydino, kas pakiošo duonos žiaubere, o kas ir dešros griežinėli, o paskui darnia kolona nužingsniavo prie statybų. O ant Kultūros namų sienos buvo iškabintas dailininko pieštas lozungas, tik raitelio kontūrai buvo nutrinti. Kaliniai šaipėsi iš komendanto baimės, bet jautė, kad šis taip nepaliks tokio išsišokimo. Baisiai kerštingas, įtarus ir kvailai ambicingas jis buvo.

Kalinys 513-tas vėl stėjo prie karūčių ir vežiojo plytas. Poilsio valandėlėmis, susiradęs dailininką atvedė į jo kabinetą. Komendantas, piktai pažvelgęs, prakoše pro suspaustus dantis: — Tai štai koks tu dailininkas. Pasirodė, kas iš tikro esąs... Fašistas! Liaudies priešas!!! Dailininkas tylėjo užsimerkęs, kietai sučiupęs lūpas. Ką jis blogo padarė. Nupiešė, kaip moko. O raitelis — tai jo dvasia, tai jo įsitikinimai, tai jo protestas...

— Kodėl nupiešė raitelį su iškeltu kardu?! — kvotė ipykęs komendantas.

Dailininkas nereagavo, tarytum negirdėjo komendanto siautulio. Jis visa širdimi džiaugėsi savo darbo sėkme, katogininkų didžiavimusi juo. — Klysti, jei galvoji, kad sugrįš „auksiniai“ buržuazijos laikai į jūsų nusususią Lietuvą, — nenustojė rėkęs komendantas. — Jūsų ponų pavergtą liaudį išvadavo Raudonoji armija ir nei tu, nei kiti tavo tėvynainiai nėsavajokite apie Lietuvą su žirgu. Dabar jūsų garbingiausias simbolis — penkiakampė žvaigždė! Žinok, kad demokratine, demokratinė, laisvų laisviausių respublikų sąjunga viešpataus per amžius. Tave taip perauklėsime per tuos dvidešimt penkerius metus, kad bijosi net pamąstyti apie bet kokį nors paliegius raitelį su iškeltu kardu. O dabar pasėdėsi karceryje, igausi proto ir dirbti, kaip visi kaliniai. Pats kaltas! Kvaili norai — protą aptemdo, — ir mostelėjo galva sargybiniui.



Loreta Tamulytė-Venclauskienė skaitė paskaitą Vl. Jakubėno minėjime gegužės 12 d. Jaunimo centro kavinėje. Šalia — Vytautas Zalatorius. Nuotr. Ed. Šulaitis

## MUZIEJAMS 600,000 DOL.

Gamtos istorijos muziejui, Chicagos istorijos muziejui, Field gamtos istorijos muziejui JAV humanitarinių mokslų fondas paskyrė 600,000 dol.

## NEKELS MOKSLAPINIGIŲ

Chicagos miesto kolegijos nekels mokesčių už mokslą. Tas nuostatas išaiškėjo skelbiant naują tų kolegijų mokslo metų biudžetą, kuris sieks 284,4 mil. dol.

Mylimai motinai

A.†A.

## BARBORAI STANKAITIENEI

mirus, jos dukterims DANAI, VLADZEI PARGAUSKIENEI su šeima, ONAI BAUŽIENEI su vyru ir kitiems artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškiamė ir kartu meldžiamės.

Kisielių šeima

Mirus mylimai Mamai

A.†A.

## BARBORAI STANKAITIENEI

jos šeimos narius LIUDĄ ir DALIĄ STANKAIČIUS su šeima, VLADŽĘ ir ALFONSA PARGAUSKUS su šeima, ONUTĘ ir JUOŽĄ BAUŽIUS ir DANĄ STANKAITYTĘ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Alfonas ir Benediktas Karkliai

Brangiam Vyru ir Tėveliui

A.†A.

## ALBERTUI SUŠINSKUI

mirus, jo žmonai IRENAI, dukrai DANUTEI, sūnams KESTUČIUI ir ALBERTUI ir jų šeimoms reiškiamė nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.

Jolita ir Vytas Naručiai  
Dainė ir Tom Quinn  
Rasa ir Marius Kasnūnai

A.†A.

## ALBERTUI SUŠINSKUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame jo žmoną IRENĄ, sūnus KESTUTĮ ir ALBERTĄ, dukrą DANUTĘ SIRGEDIENĘ ir jų šeimas.

Loreta ir Vytas Grybauskai  
Danguolė ir Almis Kuolai  
Rita ir Pijus Stončiai  
Izabelė Stončienė

Brangiam ir mylimam Tėveliui ir Seneliui

A.†A.

## ALBERTUI SUŠINSKUI

mirus, jo sūniui, kuopos globėjui KESTUČIUI su žmona RŪTA ir dukromis VIKTUTE ir AURYTE ir jų artimiesiems reiškiamė gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Chicagos apylinkių jaunučių ateitininkų Partizano Daumanto kuopa

## A.†A. VIKTORAS KOŽICA

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje. Po sunkios ligos mirė 1989 m. birželio 5 d., 7:30 val. ryto. Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 40 m. Pasiliko dideliame nuliūdime sesuo Joana Mikalauskienė, mirusio brolio a. a. dr. Vinco Kožicos žmona Birutė ir du sūnūs Aidas ir Rimas su šeima; a. a. pusbrolio Vinco Žemaičio sūnūs kun. Kęstutis ir Algis su šeima. Lietuvoje pasiliko sesuo Marija Šlapikienė ir jos sūnūs Arvydas ir Jonas su šeimomis; taip pat mirusios sesers a. a. Konstancijos Grinevičienės vaikai. Aldona ir Algirdas su šeimomis bei kiti giminės Amerikoje ir Lietuvoje.

Priklausė Reg. Liet. Bendruomenėi, Krikščionių Demokratų organizacijai, Tautos Fondui, BALFui, ALTui ir kitoms lietuviškomis organizacijoms.

Kūnas pašarvotas ketvirtadienį, birželio 8 d. nuo 4 iki 9 v.v. ir penktadienį, birželio 9 d. nuo 4 iki 9 v.v. Petkus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71st St.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, birželio 10 d. Iš koplyčios 9 val. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines. Vietoje gėlių prašome aukoti Tautos Fondui.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę seserys ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald. A. Petkus. Tel. 476-2345.

## GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue  
Telefonai — 523-0440 ir 523-9852  
4605-07 South Hermitage Avenue  
Telefonas — 927-1741-1  
4348 S. California Avenue  
Telefonas — 523-0440

## P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME  
TĖVAŠ IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago  
Telefonas — 476-2345  
1410 So. 50th Av., Cicero  
Telefonas — 863-2108

## STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213  
11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410  
9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

## BUTKUS — PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue  
Cicero, Illinois  
Telefonas — 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

## V A N C E

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois  
PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE  
Tel. 652-5245

## JUBILIEJINĖS IŠKILMĖS

(Atkelta iš 4 psl.)

sugiedota Ilgiausių metų.

Šio minėjimo iškilmių rengimo didžiausia našta atiteko parapijos tarybai. Tarybą sudaro šie asmenys: kun. Danielius Staniškis, William Kumeta, muz. Viktoras Ralys, Petras Baltrušionis, Malvina Klivečienė, Petras Ažuolas, Pranė Ažuolienė, Aloyzas Balsys, Eugenija Kezėnė, William Kučinskas, Marytė Shalins, Irena Banaitienė, Vytautas Vaičiulis ir Alfonsas Samušis. Pietus gamino Winter Garden Tavernos savininkas Jonas Beleckas, kuriam talkininkavo specialiai į šias iškilmes atvykęs iš Floridos jo tėvas Vytautas Beleckas.

Šių jubiliejinių iškilmių proga, buvo išleistas puikiai paruoštas 104 puslapių leidinys. Šį leidinį knygą redagavo Alfonsas Samušis.

p.palys

# APLINK MUS

**x „Draugo“ atkarpoje šiandien** baigiame spausdinti Edmundo Jakačio „Iš kairės ir iš dešinės“. Rytoj pradėsime spausdinti Konstancijos Valiukienės-Lešišutės „Žvilgsnis į sugrįžimų vasarą“.

**x Lietuvos Vyčių metinis seimas** bus Chicagoje Holiday Inn Countryside patalpose. Seimas vyks rugpjūčio 3-6 dienomis. Globoja Chicago 112 kuopa. Atidarymas bus Šv. M. Marijos Gimimo parapijos salėje.

**x Nida Izabelė Pemkutė**, dr. Kazio ir Irenos duklė, yra įtraukta į Outstanding Young Women of America knygą, išleista Montgomery mieste, Alabamos valstijoje.

**x „Lituanica“ futbolo klubo vyrų komanda** šį sekmadienį, birželio 11 d., žais priešpaskutines pavasario rato rungtynes prieš Auroras „Kickers“. Rungtynes vyks Marquette Parko futbolo aikštėje. Pradžią 3 val. p.p. Futbolo mėgėjai prašomi atvykti pasižiūrėti rungtynių ir savo dalyvavimu paskatinti laimėjimui lietuvių komandą.

**x Moksleivių ateitininkus kun. A. Lipniūno kuopos** šventė bus šį penktadienį, birželio 9 d., Jaunimo centre. Šventė prasidės 7 val. vakaro šv. Mišiomis Jėzuitų koplyčioje. Mišių metu kandidatai duos moksleivio ateitininko įžadus. Kviečiami visi šventėje dalyvauti.

**x Standard Federal Savings**, europiška patirtimi ir svetingumu pasirėmiant, padarys išvyką į New Glarus, Wisconsin, Heidi festivalį, kuris bus sekmadienį, birželio 25 d. New Glarus yra pietų vakarų Wisconsinie šveicarų kolonija su šveicariškais tradicijomis. Keliautojai pamatys dramą „Heidi“ vaidinant su visu žavesiu. Reikia tik iš anksto užsiregistruoti ir rezervuoti vietas.

**x Šv. Kryžiaus ligoninė**, paskambinus į informaciją, nurodo gydytojus pagal specialybę ir ligonio reikalavimus. Ligoninė gali nurodyti 150 gydytojų, kaip kam patogiau su jais susisiekti. Skambinti tel. 471-6703 tarp 8 val. ryto ir 4:30 val. p.p.

**x Lietuvos dviratininkai** šiuo metu rungtyniauja JAV-ese. Chicagoje, atsiskaičius globėjui, jų varžybos buvo atšauktos, tačiau keli jų vadovai trumpai lankysis Chicagoje šį penktadienį, birželio 9 d. Susidomėję asmenys galės su jais susitikti penktadienį 6:30 val. vak. „Seklyčioje“. Tarp šių dviratininkų yra ir keli olimpiniai medalistai.

**x Tėvų Dienos** šv. Mišių bei maldų novena prasidės birželio 9 d. ir tęsis iki 18 d., Marijonų koplyčioje prie „Draugo“. Ši novena skirta Šv. Jėzui Širdies garbei, meldžiant tėvams kūno ir sielos sveikatos, sėkmės darbuose, kantrybės kančioje, gi mirusiesiems – amžinosios laimės. Maloniai kviečiame įsijungti į šias ypatingas mūsų maldas. Savo tėvų, vyrų, uošvių ir senelių vardus siųskite: **Marian Fathers, 6336 S. Kilbourn Ave., Chicago, IL 60629.**

(pr.) **x NAMAMS PIRKTI PASKOLOUS** duodamas mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road – Tel. **VII-7747.**

(sk) **x Pēteris Berzins** ieško savo močiutės Marijos Jacevičienės giminių Lietuvoje, skambinkite **Daliui Vaškevičiui, 312-257-9769.**

**x Kun. Albertas Ulickas**, svečias iš Lietuvos, šį sekmadienį, birželio 11 d., 12 val. p.p. atnašaus šv. Mišias Beverly Shores Šv. Onos bažnyčioje. Birželio tragedijos minėjimą rengia Union Pier Lietuvių draugija birželio 18 d., kuriame dalyvaus ir Beverly Shores kolonijos lietuviai.

**x Jaunieji vyčiai** plaus automobilius šį seštadienį, birželio 10 d., Nekalto Prasadėjimo parapijoje Brighton Parke. Plovimas prasidės nuo 9 val. ryto ir baigsis 3 val. popietį. Visi norintieji automobilius apšvarinti prašomi tuo pasinaudoti.

**x Union Pier Lietuvių draugija** birželio 18 d., sekmadienį, Gintaro vasarvietėje rengia birželinį trėmimų minėjimą. Vasarvietės rajone bus 11 val. (Michiganu laiku) pamaldos, kurias laikys kun. J. Borevičius. Po šv. Mišių valgykloje bus minėjimo akademinė dalis, kurioje žodį tars Algis Regis iš Chicago. Trumpa meninė dalį atliks O. Petrienė. Po minėjimo video fotografas A. Plėnys parodys vaizdajuostę iš Ratilio koncerto Chicagoje. Kviečiami Union Pier Lietuvių draugijos nariai, Beverly Shores ir apylinkės lietuviai.

**x Jaunučių ateitininkų stovykloje** dar yra vietos. Stovykla bus liepos 9-23 dienomis Dainavoje. Dar galima registruotis pas Eglę Paulikienę tel. 312-985-5579.

**x „Vytiš“**, Lietuvos Vyčių žurnalas, birželio Nr. 6, išėjo iš spaudos. Šiame numeryje yra žymaus Lietuvos akmens Puntuko aprašymas ir nuotraukos, Lietuvos Vyčių maldos už tėvynę, keletas politinių straipsnių ir plati informacija. Yra skyrelis iš lietuvių kalbos su atsakymais anglų kalba. Paminėta ir prel. Mozerio kunigystės auksinė sukaktis. „Vytiš“ gražiai redaguoja Mary Rusas Kolber, jai padeda Dalia Bulvičienė. Viršelį papuoštas dail. Kazio Šimonio paveikslu.

**x „Pirmieji žingsniai“**, Kr. Donelaičio lit. mokyklų mokinių laikraštėlis, Nr. 3, išėjo iš spaudos. Laikraštėlis prirašytas eilėraščių, prozos dalykėlių ir publicistikos pačių mokinių. Ilustracijos taip pat darytos mokinių. Redagavo Vida Brazaitytė ir Rima Polikaitytė. Nuotraukos darytos Vyto Petručio ir Jono Tamulaičio. Viršelių piešiniai Aldos Mikučiauskaitės – pirmas ir Danos Butts – paskutinis. Laikraštėlis yra 32 puslapių.

**x V. Adickas, Downers Grove, Ill., C. A. Kučėnas, Redondo Beach, Cal., L. Tijiūnelis, Chicago, Ill.**, lietuviškos spaudos rėmėjai, „Draugo“ garbės prenumeratoriai, prašedami prenumeratą vieneriems metams, kiekvienas, pridėjo po 30 dol. aukų. Labai dėkojame.

**x „Šok, jaunyste, džiazgumo šok!“** – „Spindulio“ šokėjų vakaras birželio 10 d. Pasaulio Lietuvių centre, Lemonte, 6:30 v.v. Karšta vakarienė, baras, loterija. Meninę programą atliks šokėjai. Bilietų kaina 8 dol. **Informacijai tel.: 257-7071.**

(sk) **x Jei norėtumėte suteikti piniginę paramą** savo giminiams Lietuvoje, skambinkite **Daliui Vaškevičiui, 312-257-9769.**

(sk) **x Mečys ir Elena Krasauskai**, South Pasadena, Fla., veiklūs lietuviškų organizacijų darbuotojai, „Draugo“ garbės prenumeratoriai, kultūrinės veiklos rėmėjai, prašedami prenumeratą parėmę dienraštį 30 dol. arba ir 25 dol. pridėjo už kalėdines korteles ir kalendorių. Nuosirdus ir didelis acū.



Premijų iteikimo šventėje Jaunimo centre dalyvių dalis.

Nuotr. J. Tamulaičio

## CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

### KUN. A. SVARINSKO SUTIKIMAS

Dėl kovos už žmogaus ir religijos teises komunistų lageriuose 21 m. iškalėjusio kun. Alf. Svarinsko sutikimas Chicagoje buvo iškilmingas. Gausiai lietuvių susirinko į jo pagerbimo akademią birželio 4 d. Jaunimo centre. Jį sveikino B. Vindašienė, LB Vid. Vak. apygardos pirm., dr. V. Dargis Altono vardu ir J. Cinkus Jaunimo sąjungos vardu.

Kun. K. Kuzminskas atidarė pagerbimo akademią ir pakvietė programą praveisti P. Narutį. Jis pranešė, kad mirė prel. J. Balkūnas ir jo atminimas pagerbtas atstojimu.

Gen. kons. V. Kleiza pareiškė pagarbą kun. Svarinskui ir kitiems lietuviams kovotojams dėl laisvės. „Mums reikia Jūsų padavydžio, kad išliktume nepavargę kovoje dėl Lietuvos laisvės“.

R. Likanderytė pagerbime dalyvaujantiems kitatautiams anglų kalba painformavo, kas yra kun. A. Svarinskas.

Kun. A. Svarinskas padėjo už prielankumą, už išveijojus kultūrinis laimėjimus, už LB

**x „Bridges“**, Lithuanian-American News Journal, gegužės Nr. 5, pasiekė redakciją. Įžanginį straipsnį rašo pats redaktorius Eduardas V. Meilus, Jr. Duodamas vertimas į anglų kalbą A. Kulauskas straipsnio, išspausdinto „Mokslu ir gyvenimu“ laikraštyje. Apie Australijos skautų stovyklą rašo Rita Likanderytė. Taip pat yra informacijos iš lietuvių veiklos Amerikoje ir Lietuvoje. Redaguoja E. Meilus, jam padeda techniškai Teresė Meiluvienė.

**Algirdas Karaitis**, Gintaras Resort savininkas, Union Pier, Mich., žiemą praleidęs Daytona Beach, Fla., grįžo į namus. Pakaisdamas „Draugo“ siuntinį adresu, pridėjo 30 dol. auką ir kartu pratęsė prenumeratą vieneriems metams dukrai Aušrinei Valaitienei. Algirdą Karaitį skelbiamas garbės prenumeratorium, o už auką labai dėkojame.

**x Kazys Čėsna**, Worcester, Mass., Joseph Augutis, Rockford, Ill., Juozas Lukas, Grand Rapids, Mich., mūsų garbės prenumeratoriai, dienraščio rėmėjai, pratęsė prenumeratą vieneriems metams ir kiekvienas paaukojo po 30 dol. Nuosirdus acū.

**x Mečys ir Elena Krasauskai**, South Pasadena, Fla., veiklūs lietuviškų organizacijų darbuotojai, „Draugo“ garbės prenumeratoriai, kultūrinės veiklos rėmėjai, prašedami prenumeratą parėmę dienraštį 30 dol. arba ir 25 dol. pridėjo už kalėdines korteles ir kalendorių. Nuosirdus ir didelis acū.

Kronikos leidimą. Jis papasakojo, kaip jį, kalinamą, enka-vedistai siūlė išleisti į laisvę, jei per televiziją pasakys du sakinius: „Aš klydau ir toliau būsiu paklusnus tarybiniam įstatymams“. Kun. Svarinsko nesugundė. Pabrėžė, kad Lietuva visą laiką kovoja, bet nėra nugalėta. Pažymėjo, kad lietuvių tautą auklėjo Bažnyčia, motinos ir mokytojai. Visi kiti buvo tik švietėjai. Išskėlė kun. Krupavičiaus pravestą žemės reformą, kuri daug davė socialinės lygybės jautimui. Išskėlė lietuvių partizanų auką ir patriotinį ryžtą. Vaizdžiai nupaiskojo deportacijas į Sibirą.

Jis pažymėjo, kad partizanai kovoję devynerius metus. Sovietai sukūrė batalioną, kurio nariai nudavė esą partizanai. Tie enka-vedistai daug prisidėjo prie partizanų sunaikinimo. Pirminė, kad kunigu buvo išventintas vysk. P. Ramanauskas, dar būnant lageryje. Grįžęs iš lagerio kolchozuose rado tvartuose galvijus laikomus prištus, nes atsigulė jau nebegalėjo atsikelti.

Lietuviai kunigai ryžosi pradėti dvasinį atgimimą. Įkūrė Eucharistijos bičiulius, kurie ryžosi būti nuosirdūs katalikai, myleti artimą ir savo tautą. Papasakojo, kaip 1972 m. buvo įsteigta Liet. Kat. Bažnyčios kronika, kuri iki šiol nebuvo likviduota. Kronika tebėra gyva. Ją savo auka išlaikė idealistai.

Papasakojo, kaip penki kunigai sukūrė Krikščionių teisėms ginti komitetą, kuris parasė 56 dokumentus, kalbėjo Bažnyčios vardu. Komitetas dirbo išvien su ištremtais vyskupais Sladkevičium ir Steponavičium. Kun. Tamkevičius paskirtas seminarijos dvasios vadu.

Lietuvoje buvo paplitusi vadinama girtos bobos diena, kada moterims buvo leidžiama nusigerti.

Palengva vieton to galėjo būti ivesta Motinos diena.

Dabar kardinolas Sladkevičius tapo pagrindinė tėvynėje jėga. Lietuvoje vis dėlto bent trečdalis inteligentų yra idealistai. Nauji įvykiai Lietuvoje sugriovė senuosius bolshevikinius stabus, parodė, kad okupantai

visą laiką maitino melu.

Kun. Svarinskas pabrėžė reikalą visiems laikytis vienybės, palaikyti visus, kurie kovoja už Lietuvą.

Lietuvoje oras, vanduo ir žemė užnuodyti. Svarbu ekologinė švara. Tuo reikės ypač susirūpinti. Okupacijoje dora palažta. Užtruks gal visas šimtmetis ją atstatyti. Komunizmas palygino su moteriška kojine. Viena akutė iširsta, išyra ir visa kojine. Jau ne vienoj vietoj komunistinės akutės irsta. Nemiršta ideja, nemiršta krastis, už kurį yra žmonių, pasirošusių mirti.

Kun. Svarinsko kalba buvo gyva, nuosekli, su humoru perteikta. Publika ją palydėjo ilgais plojmais.

Atsakinėdamas į klausimus, kun. Svarinskas papasakojo, kad manoma, jog seselių ir vienuolių yra per 2000. Vienuolyno pogrindy dirba labai daug katekizacijų ir kitose srityse.

Kun. Svarinskas pažymėjo, kad labai gerai, jog vysk. Steponavičius yra paskirtas į Vilnių. Jis liko laimėtojas po ilgų tremties metų. Jis moka lenkų kalbą, yra gilus patriotas. Kaunas yra religijos centras ir gerai, kad ten paskirtas kardinolas.

Pogrindžio seminariją baigusius kunigus mieliai priima tikintieji. Taip buvo su inž. Vaičiūnu, su kun. Boruta, kurių vienas buvo inžinierius, kitas – padaręs doktoratą – prieš stodamas į kunigus.

Kun. Svarinskas pažymėjo, kad lageriuose, kalėjimuose dar yra gal trejetas lietuvių politinių kalinių, tačiau patioje Rusijoje dar daug lietuvių.

Chicago lietuviai kun. Svarinską priėmė labai šiltai. Po paskaitos visiems dalyviams buvo vaišės ir pabendraavimas su kun. Svarinsku.

Juoz. Pr.

### IŠKILMĖS ŠV. KAZIMIERO LIETUVIŲ KAPINĖSE

Po pavasariškai gražaus savaitgalio gegužės 2 – Kapų puošimo diena išaušo lietinga, be didesnių vilčių pragiedrėjimui. Iškilmingas šv. Mišias Šv.



Los Angeles lietuvių jaunimas, surengęs parodą ir lietuviškų valgių stalą Kalifornijos universitete (UCLA). Iš kairės: Mikas Petrušis, Tina Petrušytė, Gailė Radvenytė ir Kristina Ankaitytė.

## IŠ ARTI IR TOLI

### J. A. VALSTYBĖSE

– New Yorke kardinolas John O'Connor išventino devynis kunigus, tarp jų ir lietuvių kilmės kun. Matthew A. Yatkauką, Yonkeryje, N.Y., gyvenančių Amelijos ir Alberto Yatkauškų sūnų. Kun. M. Yatkauškas ilgai buvo vargonininkas, akompaniatorius lietuviškų chorų, taip pat vargonavo lietuvių Šv. Petro ir Pauliaus parapijos bažnyčioje. Seminarijoje taip pat vadovavo vargonams ir muzikai.

– Tina Petrušytė praneša, kad Mikas Petrušis, Tina Petrušytė, Gailė Radvenytė ir Kristina Ankaitytė, dalis UCLA lietuvių studentų klubo narių, pardavinėjo lietuvišką maistą per „World Fest“ tarptautinę šventę. Jie pardavinėjo kugelį, ragučius ir spurgas. Žmonės labai entuziastiškai pirkė ir valgė. Toje šventėje dalyvavo ir dalis „Spindulio“ studentų šokėjų, kurie irgi garsino Lietuvos vardą šokdami tautinius šokius.

### KANADOJE

– A. a. Halina Jonė Naruševičiūtė-Žmuidzinienė, Lietuvos generalinio konsulo Kanadoje dr. J. Žmuidzino žmona, po ilgos ligos mirė gegužės 26 d. Velionė buvo gimusi 1909 m. sausio 1 d. Liepojuje. Baigė Kauno meno mokyklą, mokėsi dar A. Varno ir A. Galdiko dailės mokyklose. Yra suruošusi savo individualių parodų ir dalyvavo kolektyvinėse parodose. Vokietijoje dėstė piešimą gimnazijoje. Nuo 1950 m. su vyru gyvena Kanadoje.

Susirinkimas bus šaukiamas rugsėjo 8 dieną. Visiems nariams buvo palinkėta sveikų, gerų atostogų ir visi buvo pavaišinti skaniu karštu maistu. Patenkinti skirstėsi namo.

### Rozė Didžgalvis

### „VARPUI“ 100 METŲ

1889 metų pradžioje buvo išleistas pirmas „Varpo“ numeris. Su pertraukomis dabar Antano Kučio redaguojamas jis tebeina.

Paminėti šią sukaktį Chicagoje buvo sudarytas komitetas su pirmininku prof. Mečiu Mackevičium. Į garbės komitetą buvo pakviesti ir sutiko įeiti dr. Stasys Bakšis, vyskupas Paulius Baltakis, OFM, dr. Vytautas Bieliauskas, dr. Kazys Bobelis, kun. Jonas Juozupaitis, dr. Leonas Kriaučeliūnas, inž. Grožvydas Lazauskas, Mykolas Pranevičius, Marija Rudienė, inž. Antanas Rudis ir dr. Algis Statkevičius.

Lietuvos istorijos draugija perspausdina visus 1889-1905 metų „Varpo“ numerius, apie 3000 puslapių, penkiuose tomuose. Redaguoja pedagogas J. Masilionis.

Žurnalistas Bronius Kviklis persirinkusius ir pranešė, kad jau mirusi klubo narė Sophie Doran. Ji buvo pagerbta vienos minutės tyla, o šeimai išreikšta gili užuojauta ir gėlės buvo suteiktos iš klubo.

Pirm. Bernice Žemgulis perskaitė protokolą iš pereinamo susirinkimo. Buvo priimtas su pagyrimu, nes raštininkė serga negalėjo ateiti. Antoinetta Kaly dirba namuose ir atlieka gerą darbą klubui. Taipgi buvo pranešta, kad yra du ligoniai – Frank Padziukas, Elizabeth Grygel. Buvo įteikta klubo dovanėlės ir linkėta greitai pasveikti.

Klubas nutarė turėti vieną išvyką birželio 27 dieną į Lake Villa ir vieną pikniką liepos 16 d. Šiaulių salėje. Nariai, kurie apsiėmė dirbti, prašomi nepamiršti datų, nes klubas vasaros laikui atostogauja.

S. Paulauskas

**Advokatas Jonas Gibaitis**  
6247 S. Kedzie Avenue  
Chicago, IL 60629  
Tel. – 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.  
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.